



ÅSNES KOMMUNE

Beredskapsplan vannforsyning

Vedtatt av Åsnes kommunestyre
i møte 23.03.2015, sak021/15

RETTELSER OG ENDRINGER

Ansvarlig for kvalitetssikring av denne planen er **driftssjef tekniske tjenester**.

Beredskapsplan vannforsyning skal gjennomgås og ajourføres minst en gang hvert år. Større endringer kan medføre at planen må revideres (hovedplan VA, nye tekniske anlegg, endring av bemanning etc.). Det skal foretas revisjon av planen minimum hvert 4. år. Ved revisjon skal alle innehavere få tilsendt beredskapsplanen på nytt.

Åsnes kommune

Adresse Rådhusgata 1, 2270 Flisa

Telefon 62 95 66 00

Telefaks 62 95 66 01

E-post post@asnes.kommune.no

Internett www.asnes.kommune.no

RESYMÉ

Beredskapsplanen er utarbeidet på grunnlag av fareidentifikasjon, ROS-analyse, og beredskapsanalyse. Beredskapsplanen er delt i ulike deler; en operativ del og en administrativ del samt vedlegg

Den operative delen:

- angir rutiner for varsling, innkalling og mobilisering
- inneholder aksjonsplaner for 9 uønskede hendelser

Den administrative delen:

- angir forutsetninger
- beskriver overordnede målsettinger
- beskriver ansvar og roller
- gir bakgrunnsinformasjon for beredskapspersonellet

Vedleggene angir:

- lister over personell
- sjekklister
- oversikt over beredskapsmateriell
- maler for rapporterer og dokumenter

	230315	Kommunestyrets vedtak, sak 021/15	ojd	ojd	kst
	060215	Sendt til politisk behandling	ojd		
	031214	Forslag	ojd		
Revisjon	Dato	Tekst	Utarbeidet	Kontrollert	Godkjent

Åsnes kommune

BEREDSKAP

VANNFORSYNING

1. INNHOLDSFORTEGNELSE

Innhold

1. INNHOLDSFORTEGNELSE	4
2. INNLEDNING	7
2.1 FORMELLE FORHOLD	7
2.2 MÅL OG STRATEGI BEREDSKAPSPLAN VANNFORSYNING	7
2.3 PLANENS OPPBYGGING	7
2.4 STYRENDE DOKUMENTER	7
2.5 DEFINISJONER	10
2.5.1 Begreper og forkortelser	10
2.5.2 Ulike typer vannkilder	11
3 OPERATIV DEL	12
3.1 INNKALLING OG MOBILISERING	12
3.1.1 Felles ansvar	12
3.1.2 Varsling av kommunal kriseledelse gjennom 110 eller 112	12
3.1.3 Definisjon av krise og vurdering av uønskede hendelser	12
3.1.4 Kriterier for varsling og varslingsrekkefølge	12
3.1.5 Innkalling av kommunale mannskaper	14
3.1.6 Mobilisering av kommunale mannskaper	14
3.1.7 Lokalisering og samband	14
3.1.8 Nedtrapping, demobilisering og avslutning av kriseberedskap	15
3.2 VARSLING OG HÅNDTERING AV MEDIA	16
3.2.1 Varsling av abonnenter	16
3.2.2 Retningslinjer for håndtering av media	18
3.3 AKSJONSPLANER	19
3.3.1 Kriterier for valg av aksjonsplan	19
3.3.2 Aksjonsplan 11 - Langvarig strømstans i store deler av kommunen	20
3.3.3 Aksjonsplan 12 - Langvarig svikt i leveranse fra kommunalt vannverk	22
3.3.4 Aksjonsplan 21 - Kontaminert vann eller mistanke om dette på nettet	23
3.3.5 Aksjonsplan 22 - Nødklorering på ledningsnettet	25
3.3.6 Aksjonsplan 31 - Drift ved forhøyet risiko	27
3.3.7 Aksjonsplan 32 - Trussel eller mistanke om tilsiktet handling/sabotasje	28
3.3.8 Aksjonsplan 33 - Mistanke om eller påvisning av vannbårne sykdomsutbrudd	29
3.3.9 Aksjonsplan 41 - Nødvannforsyning	31
3.3.10 Aksjonsplan 42 - Krisevannforsyning	32
4 ADMINISTRATIV DEL	33

4.1 FORUTSETNINGER.....	33
4.1.1 Overordnede forutsetninger	33
4.1.2 Risikobildet	35
4.1.3 Tiltak for å bedre beredskapen	37
4.2 KOMMUNALE MÅLSETTINGER, GRENSESNIITT MOT ANNEN BEREDSKAP.....	38
4.2.1 Kommunale målsettinger	38
4.2.2 Grensesnitt mot annen beredskap	39
4.3 ORGANISERING OG DRIFT AV BEREDSKAPEN	40
4.3.1 Beredskapsorganisasjonen.....	40
4.3.2 Beskrivelse av beredskapsfunksjoner.....	41
4.3.3 HMS under aksjoner	43
4.3.4 Opplæring og øvelser	44
4.3.5 Evaluering av hendelser/aksjoner.....	45
4.4 BEREDSKAPSMETODER.....	46
4.4.1 Leveranse med redusert kvalitet	46
4.4.2 Redusert leveranse.....	47
4.4.3 Stans i leveranse	48
4.4.4 Sikring av installasjoner	49
4.4.5 Hamstring av råvarer og reservedeler.....	50
4.4.6 Overvåking av vannkvalitet	51
4.4.7 Krisevannforsyning og nødvannforsyning.....	53
4.5 DISTRIBUSJONSLISTE	55
VEDLEGG D1 - PERSONELL.....	56
VEDLEGG D2 - BEREDSKAPSMATERIELL.....	57
VEDLEGG D4 - SKJEKKLISTE FOR BEREDSKAPSFUNKSJONER	60
VEDLEGG D5 - MALER	61
VEDLEGG D5 - MALER	62
VEDLEGG D5 - MALER	63
VEDLEGG D5 - MALER	64
VEDLEGG D6 - SJEKKLISTE FOR MOTTAK AV TRUSSEL OVER TELEFON.....	66

VEDLEGG

Vedlegg D1: Personell

Vedlegg D2: Beredskapsmateriell

Vedlegg D3: Eksterne ressurser

Vedlegg D4: Sjekkliste for beredskapsfunksjoner

D4-1 - Sjekkliste for operativ leder (OPL)

D4-2 - Sjekkliste for innsatsteam

Vedlegg D5: Maler

D5-1 - Mal for aksjonsplan D5-

2 - Mal for loggføring

D5-3 - Mal for varsling av abonnenter

D5-4 - Mal for rapportering til myndigheter

Vedlegg D6: Sjekkliste for mottak av trussel over telefon

2. INNLEDNING

2.1 FORMELLE FORHOLD

Beredskapsplan vannforsyning er en delplan i Åsnes kommunes beredskapsplanverk. Beredskapsplan vannforsyning er en fagplan underlagt *kommunal kriseledelse* som fastsatt i kommunens overordnede beredskapsplan. Det forutsettes at fagplanen brukes sammen med *kommunal kriseledelse*.

2.2 MÅL OG STRATEGI BEREDSKAPSPLAN VANNFORSYNING

MÅL
Beredskapen skal sikre at vannforsyningen ved uønskede hendelser snarest mulig gjenopprettes eller holdes på et akseptabelt hygienisk, kvalitativt og kapasitetsmessig nivå inntil normal drift igjen er etablert. Når tiltak iverksettes, skal disse velges ut fra et behov for størst mulig risikoreduksjon for mennesker, miljø og samfunnsverdier. Når risiko for menneskers helse er uavklart, skal beredskapstiltakene bygge på føre-var prinsippet.
STRATEGI
Åsnes kommunes beredskap for kommunal vannforsyning skal bygge på en fareidentifikasjon, Risiko- og Sårbarhetsanalyse (ROS) og en beredskapsanalyse med tilhørende dimensjonerende uønskede hendelser (UH). Beredskapen skal oppfylle myndighetskrav, og den skal være tilrettelagt for effektivt samvirke med samfunnets øvrige beredskap i fredstid og krig.

2.3 PLANENS OPPBYGGING

Beredskapsplan vannforsyning beskriver håndtering av uønskede hendelser som kan medføre konsekvenser for vannkvalitet, avbrudd i vannforsyningen samt omdømme og økonomiske konsekvenser for kommunal vannforsyning.

Beredskapsplanen er delt inn i følgende hovedkapitler:

INNLEDNING	Generell beskrivelse av beredskapsplanen
OPERATIV DEL	Varslingsrutiner og aksjonsplaner
ADMINISTRATIV DEL	Forutsetninger, mål/strategi, organisering/drift, øvelser, beredskapsmetoder
VEDLEGG	Oversikt over personell, materiell, sjekklister etc.

2.4 STYRENDE DOKUMENTER

Oversikt over lover og forskrifter i forbindelse med vannforsyning er angitt i IK-perm/system for vannforsyningen.

De viktigste bestemmelser i lover/forskrifter mht. beredskap for vannforsyning er gjengitt nedenfor:

FORSKRIFT OM VANNFORSYNING OG DRIKKEVANN AV 04.12.2001

§ 5. Ansvar for vann som leveres og internkontroll

Vannverkseier skal påse at drikkevannet tilfredsstillter kravene til kvalitet, mengde og leveringssikkerhet når det leveres til mottaker.

Drikkevann anses levert til mottaker, jf. første ledd, på følgende steder:

1. For vann levert gjennom ledningsnett: på det sted vannet leveres til en mottaker, herunder annet vannforsyningssystem og internt fordelingsnett, samt på tappepunkter.
2. For vann i flaske eller annen emballasje med henblikk på frambud: på det sted vannet tappes i emballasjen.
3. For vann brukt i næringsmiddelvirksomheter: på det sted vannet brukes til næringsmiddelformål eller til drikkevann for øvrig.
4. For vann levert fra tank: på det sted vannet forlater tanken.

Vannverkseier skal påse at det etableres og føres internkontroll for etterlevelse av denne forskriften. Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art og omfang. For egen vannforsyning til en enkelt husholdning gjelder ikke kravet om internkontroll.

Vannverkseier skal kartlegge mulige farer forbundet med drikkevannets helsemessige trygghet og ha styring med punkter og prosesser som er kritiske.

Eier av internt fordelingsnett skal påse at drikkevannskvaliteten ikke forringes ut over kravene i § 12 når vannet frembys til forbruker.

§11. Leveringssikkerhet og beredskap

Vannverkseier skal gjennomføre nødvendige tiltak og utarbeide driftsplaner for å kunne levere tilstrekkelige mengder av drikkevann under normale forhold.

Vannverkseier skal gjennomføre nødvendige beredskapsforberedelser og utarbeide beredskapsplaner jf. lov av 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap og forskrift av 23. juli 2001 nr. 881 om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid, for å sikre levering av tilstrekkelige mengder drikkevann også under kriser og katastrofer i fredstid, og ved krig.

§ 18. Unntaksbestemmelser for vannforsyning under ekstraordinære forhold

Kommunen kan i en alvorlig nødssituasjon etter uttalelse fra medisinsk faglig rådgiver og det lokale Mattilsynet bestemme at det fortsatt skal leveres vann fra et vannforsyningssystem i kommunen, selv om kravene til vannkvalitet i eller i medhold av § 12 ikke er oppfylt. Unntaket skal være tidsbegrenset og forutsetter at vannforsyningen ikke kan sikres på annen måte og at overskridelsen ikke medfører uakseptabel fare for folkehelsen.

Om hastevedtak gjelder reglene i folkehelseloven § 9 annet ledd.

Begrunnet vedtak skal meddeles fylkesmannen og det sentrale Mattilsynet, med opplysning om årsaken til og varigheten av unntaket. Likeledes skal næringsmiddelvirksomheter og øvrige forbrukere informeres om unntaket.

Kommunen bestemmer i samråd med det lokale Mattilsynet, hvilke tiltak som må settes i verk for at vannet skal være egnet til drikke eller annet næringsmiddelformål.

**FORSKRIFT OM KRAV TIL BEREDSKAPSPLANLEGGING OG
BEREDSKAP SARBEID MV. ETTER LOV OM HELSEMESSIG OG SOSIAL
BEREDSKAP AV 23.07.2001**

§ 4. Planforutsetninger

Beredskapsplanene skal omfatte prosedyrer for ressursdisponering og omlegging av drift som sikrer nødvendig tjenesteytelse ved:

- a) interne og eksterne hendelser som vesentlig reduserer virksomhetens evne til å yte varer og tjenester.*
- b) eksterne hendelser som vil innebære en ekstraordinær belastning på virksomheten og som kan kreve en generell omstilling av den ordinære driften for å kunne øke kapasiteten.*

Beredskapsplanen skal bygge på planforutsetninger fra departementet, overordnet virksomhet, eier, eller fra virksomhet som er ansvarlig for samordning av beredskapsplaner.

§ 5. Krav om operativ ledelse og informasjonsberedskap

Virksomheten skal ved en krise eller katastrofe kunne treffe beslutninger om egen virksomhets organisering og ressursdisponering samt samvirke med overordnede ledd, myndigheter og samarbeidspartnere. Beredskapsplanen skal også omfatte informasjonstiltak.

2.5 DEFINISJONER

2.5.1 Begreper og forkortelser

Begrep/forkortelse	Definisjon/forklaring
Aksjonering	Et koordinert sett av handlinger som reduserer skadevirkninger av en inntruffet fare- eller ulykkessituasjon. Aksjoneringsfasen begynner etter at ressurser er mobilisert og skadebegrensningseffekt starter
Aksjonsplan	Plan som beskriver de tiltak som kan iverksettes for å begrense konsekvensene i influensområdet. Synonymt med handlingsplan
Akutt forurensning	Forurensning av betydning, som inntreffer plutselig, og som ikke er tillatt etter bestemmelse i, eller i medhold av, Forurensningsloven
Beredskap	Samlebegrep for den organisasjon og de ressurser som er etablert for å håndtere konsekvensene av en inntruffet hendelse
Beredskapsressurs	Materiell og personell avsatt til skadebegrensning
Demobilisering	Tid fra beslutning om at beredskapsorganisasjonen skal opphøre frem til det tidspunkt driftsorganisasjonen og vakt har overtatt alle aktiviteter
DFU	Definert Fare- og Ulykkeshendelse, en mulig hendelse som er vurdert i en ROS-analyse
DSB	Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (Tønsberg)
Forurensning	Utslipp av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller grunnen samt støv og rystelser, lys eller annen stråling og påvirkning av temperatur. (§6 F-loven)
Handlingsplan	Menes i dette dokumentet det samme som -> Aksjonsplan
HMS	Helse, Miljø og Sikkerhet
Influensområde	Det geografiske området der effekter av hendelsen merkes
Innkalling	Aktiviteter som medfører at beredskapspersonell forflytter seg aksjonssentralen i kommunen
Kontaminering	Infisering, tilsmussing eller forurensning av råvann eller rentvann
Krisevann/nødvann	Se neste punkt (2.5.2)
LRS	Lokal RedningsSentral (opprettet av politimyndigheten)
Mobilisering	Klargjøring og forflytting av beredskapsressurser
Normalisering	Aktiviteter knyttet til hendelsen som ivaretas av driftsorganisasjonen i etterkant av at beredskapsorganisasjonen er oppløst
Overvåking	Tiltak som genererer kunnskap om hendelsen og dens konsekvenser, ofte med spesiell fokus på nødvendig informasjon til myndigheter og allmennhet
OPL	Operasjonsleder
Redundans	To eller flere uavhengige løsninger/system som fyller samme funksjon
Reservevann	Se neste punkt (2.5.2)
Risiko	Sannsynlighet for- og konsekvens av en uønsket hendelse
Risikoanalyse (ROS)	En systematisk vurdering av sannsynlighet og konsekvens for Definerte Fare- og Ulykkeshendelser ved hjelp av en standardisert metodikk
KLIF	Klima og Forurensningsdirektoratet
Skadested	De områdene/objektene der aksjonstiltak er iverksatt.
SKL	Skadestedsleder (politimyndigheten)
UH	Uønsket hendelse

2.5.2 Ulike typer vannkilder

TYPE VANNKILDE/ FORSYNING	BESKRIVELSE	DISTRIBUSJON MENGDE/KAPASITET	VANNKVALITET	HENVISNING
RESERVE- VANNKILDE	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Inngår som en del av leveringssikkerheten ✓ Samme status som hovedkilden 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ordinært ledningsnett ✓ Tilstrekkelig mengde til å opprettholde ✓ trykket på hele ledningsnettet 	Drikkvannskvalitet (hygienisk betryggende)	§ 11 Drikkevannsforskriften
KRISE- VANNKILDE	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Benyttes kun i alvorlige nødsituasjoner med tidsbegrenset varighet ✓ Nødvendig med uttalelse fra tilsynsmyndighetene før bruk ✓ Kan være nødvendig å distribuere vann til drikke og matlaging på andre måter 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ordinært ledningsnett ✓ Tilstrekkelig mengde til å opprettholde trykket på hele ledningsnettet 	Trenger ikke ha drikkvannskvalitet	§ 18 Drikkevannsforskriften
NØDVANN- FORSYNING	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Minimum til drikkepersonlig hygiene ✓ Sammen med krisevannforsyning 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Tanker, kanner etc. ✓ 3-5 l/p de første 3 døgn ✓ 10-15 l/p etter 3 døgn 	Drikkvannskvalitet (hygienisk betryggende)	

3 OPERATIV DEL

3.1 INNKALLING OG MOBILISERING

3.1.1 Felles ansvar

En hver ansatt i Åsnes kommune skal, når han/hun får kjennskap til en krise, gjennomføre nødvendige strakstiltak for å begrense skaden. Eventuell akutt meddelelse (info) gis til personer i alvorlig fare. Ved større kriser skal den kommunale kriseledelsen varsles via overordnet linjeleder. Dersom overordnet ikke er tilgjengelig varsles direkte.

3.1.2 Varsling av kommunal kriseledelse gjennom 110 eller 112

Kommunal kriseledelse ved rådmannen (eller stedfortreder) skal – dersom det ikke kan varsles direkte – normalt varsles via telefonnummer 110 Åsnes Brann og redningstjeneste eller 112 Hedmark politidistrikt.

For videre rutiner angående varsling og innkalling av kommunal kriseledelse: Se *kommunal kriseledelse*.

3.1.3 Definisjon av krise og vurdering av uønskede hendelser

Krise er definert i samsvar med *Risiko- og sårbarhetsanalyse for Åsnes kommune* som en uønsket hendelse som rammer større grupper av mennesker og som er mer omfattende enn det ordinære driftsapparatet takler tilfredsstillende.

Beredskapsplan for vannforsyning kommer *normalt til anvendelse bare når situasjonen er definert som en krise*. Ekstraordinære forhold som ikke defineres som en krisesituasjon forutsettes løst av det ordinære driftsapparatet.

Driftssjef vurderer, sammen med rådmannen, om en uønsket hendelse skal defineres som en krise og utløse anvendelse av beredskapsplan for vannforsyning.

Driftssjef avgjør, sammen med rådmannen, om deler av *Beredskapsplan for vannforsyning* skal komme til anvendelse i situasjoner som ikke defineres som krise.

3.1.4 Kriterier for varsling og varslingsrekkefølge

Det er VA-enheten(i arbeidstiden) eller VA-vakt (utenom arbeidstiden) som skal vurdere om det foreligger en beredskapssituasjon. Aktuelle hendelser, skal **umiddelbart varsles i følgende rekkefølge:**

1. Driftssjef VA-enheten
2. Virksomhetsleder tekniske tjenester
3. VA- vakt (vakt tlf)

Driftssjef VA (eller en av de andre i varslingsrekkefølgen i leders fravær) vurderer om en aktuell hendelse skal utløse videre varsling til kommunal kriseledelse. Dette gjøres i samråd med rådmannen.

Nedenfor er det angitt en orienterende oversikt som angir behov for varsling/innkalling. Personell angitt med uthevet skrift har det overordnede ansvaret i hvert enkelt tilfelle.

TYPE HENDELSE	PERSONELL SOM VARSLES	STEDFORTREDE
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitetsendringer i vannkilden f.eks. mindre forurensning • Svikt i vannbehandlingen/ endring av vannkvalitet • Midlertidig avbrudd i strømforsyning • Avbrudd i vannforsyningen for mindre deler av forsyningsområdet • Mindre kapasitetsproblemer • Maskinhavari • Forhold som avviker fra normal drift 	<i>Omfang av varsling vurderes</i> - Driftssjef VA - Driftseder VA - Rørlegger - Kommunale mannskaper	
	- Kommunelege I - Mattilsynet - Rådmannen orienteres etter behov	- Kommunelege
<ul style="list-style-type: none"> • Sabotasje/trussel om sabotasje • Akutt/omfattende forurensning kontaminering • Omfattende avbrudd i vannforsyningen • Ekstremvarsel for vær som innebærer vesentlig forhøyet risiko • Større skader pga. 	Kommunal kriseledelse varsles 1) - Rådmann - Ordfører - Beredskapsleder - Leder tekniske tjenester - Driftssjef - Rørlegger - Kommunale mannskaper	- Kommunalsjef - Varaordfører
	- Kommunelege I - Mattilsynet - Politi 112 - Fylkesmannen	- Kommunelege

¹⁾ Rådmann (evt. stedfortreder) er ansvarlig for å innkalle kommunal kriseledelse. Se for øvrig *Plan for kommunal kriseledelse*.

Redusert vannmengde

Varsel om redusert vannmengde eller begrensninger i vannforbruk gis til abonnentene. Det vurderes i hvert enkelt tilfelle hvorvidt det er behov for å varsle lokale helsemyndigheter (kommunelege I og Mattilsynet).

Redusert vannkvalitet

Varsel om redusert vannkvalitet gis til lokale og regionale helsemyndigheter (kommunelege I og Mattilsynet) samt til abonnentene.

Akutt helsefare/stans i forsyningen

Ved fare for eller mistanke om akutt helsefare ved inntak av drikkevann, skal dette **straks varsles politiet tlf. 112**. I samråd med politiet kontaktes deretter lokale og regionale helsemyndigheter (kommunelege I og Mattilsynet), Fylkesmannen samt abonnentene.

3.1.5 Innkalling av kommunale mannskaper

Innkalling skjer på basis av liste over personell i beredskapen (vedlegg 1) og en konkret vurdering av hvor stor del av beredskapsorganisasjonen som skal etableres. Det er VA-vakt i samråd med driftssjef og kommunens kriseledelse som avgjør omfanget av innkallingen.

Hver enkelt stiller med:

- mobiltelefon (inkl. lader)
- nødvendig bekledning for utendørs arbeid
- eventuelt personlig verneutstyr
- eget kjøretøy med tilstrekkelig drivstoff

Ved ankomst aksjonssentralen plikter hver enkelt å gjøre seg kjent med den beredskapsfunksjonen vedkommende skal ivareta.

Beredskapsorganisasjonen kan kalle inn andre personer/aktører som de vurderer som hensiktsmessig å ha med i den videre håndteringen av beredskapsorganisasjonen.

Delegerte fullmakter til kommunal kriseledelse er beskrevet i *kommunens overordnede beredskapsplan*.

3.1.6 Mobilisering av kommunale mannskaper

Mobilisering omfatter alle aktiviteter som iverksettes etter ankomst aksjonssentralen og frem til at tiltak er iverksatt.

Aktivitetene omfatter:

1. Felles orientering om hendelsen og situasjonen
2. Verifikasjon av om nødvendig ekstern varsling er fullført
3. Felles orientering om hvem som er tildelt de ulike beredskapsfunksjonene
4. Registrering av alle kommunikasjonsmidler (mobiltelefoner mv) som skal benyttes i aksjonen
5. Rask, overordnet gjennomgang av helse, miljø og sikkerhet (hvilke risiki foreligger, behov for verneutstyr, ikke arbeide alene)
6. Rask gjennomgang av kommunikasjon og rapporteringsrutiner fra feltapparat til aksjonssentralen
7. Valg av aksjonsplan, gjennomgang av tiltak og tildeling av oppgaver til hver enkelt
8. Vurdering av behov for ekstern assistanse/bistand
9. Etablering av hovedlogg for aksjonen
10. Fysisk tilrettelegging av aksjonssentralen

Når mobilisering er slutført, iverksettes tiltaksfasen. Denne er beskrevet av aksjonsplanene i kapittel 3.3.

3.1.7 Lokalisering og samband

Forutsetninger for lokalisering for kommunal kriseledelse og samband er beskrevet i *Plan for kommunal kriseledelse*.

Aksjonssentral for fagområde vannforsyning forutsettes lagt til møterom i rådhuset.

For kommunikasjon benyttes telefoner og mobiltelefoner. I spesielle tilfeller kan det være aktuelt å benytte ordonnans.

3.1.8 Nedtrapping, demobilisering og avslutning av kriseberedskap

Demobilisering innebærer en beslutning om at beredskapsorganisasjonen skal opphøre. Det er operativ leder i samråd med den øvrige beredskapsledelse som beslutter demobilisering.

Kriterier for iverksetting av demobilisering

1. Behovet for beredskapstiltak har opphørt
2. Andre beredskapsinstanser har tatt over ansvaret for aksjonen
3. Behovet for videre tiltak ligger innenfor det normal drift og VA-enheten kan håndtere

Demobilisering omfatter

1. Fastsetting av tidspunkt for når beredskapsorganisasjonen skal opphøre
2. Felles de-brief og beslutning om demobilisering
3. Tildeling av demobiliseringsoppgaver, herunder:
 - a. Kvalitetskontroll av beredskapsutstyr, rengjøring/vedlikehold og tilbakeføring til beredskapslager
 - b. Eventuelle avsluttende informasjon/pressemelding og nedtrapping av informasjonskanaler
4. Innsamling av dokumentasjon fra aksjonen (loggark, evt. foto/video, notater, bilag etc.)
5. Vurdering av behov for videre undersøkelser
6. Rydding av aksjonssentralen

3.2 VARSLING OG HÅNDTERING AV MEDIA

Kriseledelsens informasjonsopplegg er beskrevet i *Plan for kommunal kriseledelse*. I tillegg er nedenstående viktige momenter for *Beredskapsplan for vannforsyning*.

3.2.1 Varsling av abonnenter

Type og omfang av informasjon må være tilpasset den aktuelle krise eller beredskapssituasjon som har oppstått. Det er utarbeidet standard melding som kan benyttes for ulike situasjoner (vedlegg D5-3). I hvert enkelt tilfelle må det foretas en nærmere vurdering av følgende forhold:

- behovet for informasjon i forhold til frykt/uro hos befolkningen
- hvorvidt standard melding skal benyttes
- hvilke varslingsmetode som skal benyttes

Avhengig av alvorlighetsgrad bør en faglig vurdering av slike meldinger gjøres av driftssjef og/eller kommunelege I, eventuelt i samråd med fagmyndighet.

Varsling av abonnenter og publikum kan deles inn i 2 ulike faser:

Fase 1

En alvorlig hendelse er oppdaget, men omfang/konsekvenser er ikke fullt ut klarlagt og beredskapsorganisasjonen er ikke etablert. Det er behov for å gi foreløpig og evt. forebyggende varsel til publikum og abonnenter.

For hendelser som krever at informasjon må ut til publikum/abonnenter hurtig gis det direkte informasjon om hendelse og tiltak via:

- Gemini Varsling
- lokalradio/TV (P4, Radio Norge, NRK Hedmark/Oppland, TV Innlandet)
- pressemeldinger på nett og papir (Glåmdalen, Østlendingen)
- internet; kommunens hjemmeside
- evt. løpesedler, plakater/oppslag eller oppsøkende virksomhet

For mer informasjon, se Beredskapsplanen for Åsnes kommune

Servicetorget holdes løpende orientert (skriftlig) om de varsler som er gitt.

Ellers er det leder av kriseledelsen som har det overordnede informasjonsansvar. Det praktiske informasjonsarbeidet ledes av informasjonsansvarlig.

Driftssjef og eventuelt kommunelege I bistår ved utforming av informasjon. For øvrig vises til varslingsrutiner i:

- internkontroll for vannforsyning
- Beredskapsplan for Åsnes kommune

Fase 2

Hendelsen er nærmere kartlagt og beredskapsorganisasjonen er etablert. Det er behov for å gi abonnenter og publikum utfyllende informasjon. I tillegg vil det være behov for å informere/betjene presse og media.

Kommunens informasjonsansvarlig varsles så raskt som mulig for å avlaste/overta ved å gi utfyllende informasjon til abonnenter og publikum samt betjene presse og media.

Iht. kommunal plan for kriseledelse:

- det opprettes en informasjonstjeneste i servicetorgetts lokaler
- kommunestyresalen benyttes for presse konferanser

Ansvarlig er overordnet kommunal kriseledelse.

3.2.2 Retningslinjer for håndtering av media

Håndtering av media utføres iht. *Beredskapsplan for Åsnes kommune*

I tillegg gjelder følgende retningslinjer:

- Det må alltid avklares om det er politiet som «eier» krisen. Hvis det er tilfelle er det alltid politiet som avgjør hvilken informasjon som kan frigis.
- Spørsmål som omfatter hendelsens innvirkning på befolkningens helse, samt råd om bruk av drikkevannet, skal alltid besvares av kommunelegen.
- Når kriseledelsen er etablert er det alltid kriseledelsen som er ansvarlig for informasjon.
Driftssjef bistår kriseledelsen angående spørsmål av faglig karakter og hendelsens omfang, mulig skaden og utvikling av situasjonen framover etc.
- Kommunale mannskaper kan kun besvare korte faktaspørsmål om eget arbeid

3.3 AKSJONSPLANER

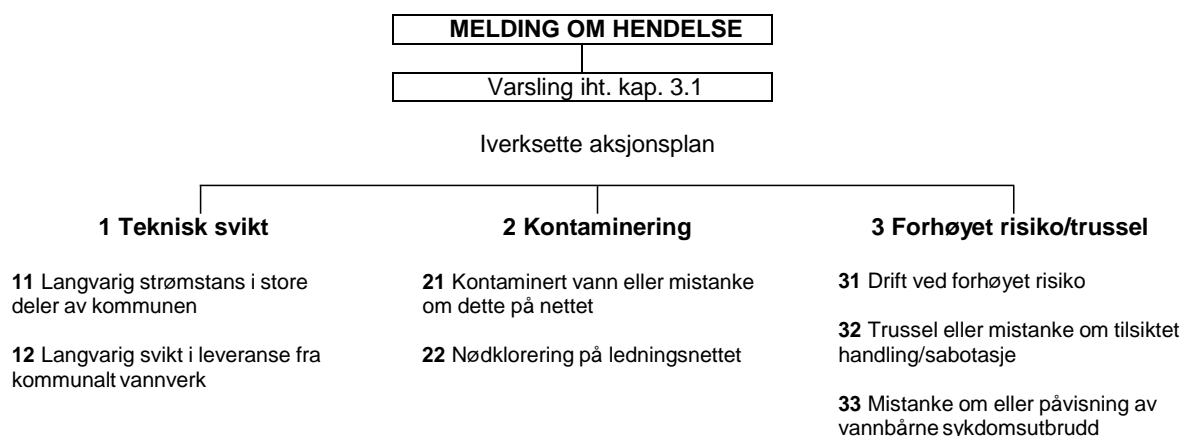
3.3.1 Kriterier for valg av aksjonsplan

Det er utarbeidet aksjonsplaner for de hendelser som er vurdert som dimensjonerende iht. beredskapsanalysen. Det kan oppstå hendelser som ikke fullt ut dekkes av de aksjonsplaner som er utarbeidet.

Aksjonsplanene vil derfor danne utgangspunkt for håndtering av hendelser. Det vil være behov for tilpasning og justering av aksjonsplanene til de faktiske hendelser. Det er kommunens kriseledelse, som i samråd med fagpersonell, beslutter valg av aksjonsplan.

Nedenfor er det angitt en oversikt over de aksjonsplaner som er utarbeidet og som danner utgangspunkt for håndtering av aktuelle hendelser. Aksjonsplanene er inndelt i 4 kategorier.

I tillegg angir vedlegg D5-1 mal for aksjonsplan som kan benyttes og bearbeides/tilpasses for spesielle hendelser.



I tillegg kategori 4:

- 41 Nødvannforsyning
- 42 Krisevannforsyning

3.3.2 Aksjonsplan 11 - Langvarig strømstans i store deler av kommunen

Aksjonsplanen har til hensikt å beskrive beredskapsorganisasjonens oppgaver ved uønskede hendelser. Aktiviteter merket med * gjentas regelmessig så lenge aksjonen varer. Oppgavene

kvitteres (SIG) ut som:

U - Utført

V - Vurdert og ikke funnet nødvendig

IR - Ikke relevant for hendelsen

Sjekklisten inngår i følgende dokumentasjonshierarki:

1. Aksjonsplanen

2. Sjekkliste for beredskapsfunksjonen, kfr. vedlegg D4

3. Aksjonens logg, kfr. vedlegg D5-2

NB! Effektbehovet ved anlegget og faseretning for samtlige anlegg skal være avklart på forhånd og opplysningene skal være arkivert ved det enkelte anlegg.

Aksjonsplan 11 - Langvarig strømstans i store deler av kommunen, forts.

NR.	FASE	OPPGAVE	SIG	TID	SIGN
A1	VARSLING	Varsling av E-verket			
A2		Varsling av abonnenter			
A3		Mattilsynet og kommuneoverlege varsles			
A4		Varsling av kommunal kriseledelse			
B1	MOBILISERING	Innkalling av mannskaper og etablering av beredskapsorganisasjon			
B2		Utarbeide, beslutte og kommunisere strategi for hendelsen			
B3		Felles orientering om situasjonen			
C1	AKSJON	Status for høydebasseng og leveringsikkerhet avklares			
C2		Oversikt over omfang og konsekvenser av strømutfall avklares i samråd med E-verket			
C3		Behov for nødstrømsaggregater avklares			
C4		Strategi for optimal utnyttelse av nødstrømsaggregat valgt			
C5		Strategi for optimal utnyttelse av høydebasseng valgt			
C6		Autorisert installatør tilkalles for tilkobling av nødstrømsaggregat			
C7		Kontrollere at evt. omløp ved trykkøkningsstasjonene fungerer etter forutsetningene			
C8		Vurdere omfang av trykkøst nett, risiko for innsug av forurensninger etc.			
C9		Innføring av restriksjoner ved bruk av vannet, evt. kokepåbud			
C10		Vurdere behov for og evt. gjennomføre tiltak for rengjøring og desinfisering av ledningsnettet samt provisorisk forsyning av berørte abonnenter			
C11		Iverksette ytterligere desinfeksjon ved vannverket og/eller på nettet (klorering, kfr. aksjonsplan nr 33) og måle klorrest på ledningsnettet			

C12		Nødstrømsaggregat hentes på kommunalt lager/lånes av Everket eller andre			
C13		Følgende prosedyre gjennomføres ved tilkobling uten nødstrømsinntak: - Samtlige "man - 0 - auto" brytere settes i posisjon "0" - Hovedsikringer trekkes ut og legges til side slik at disse ikke uten videre blir satt inn når el-forsyningen igjen er inntakt - Kabler fra nødstrømsaggregat kobles til (R-S-T) på oversiden (utsiden) av inntakssikringene. - Nødstrømsaggregatet startes opp - Faseretningen R-S-T måles og kontrolleres mot målt faseretning på stasjonen før strømutfall - Dersom faseretningen er korrekt, kan en pumpe startes manuelt. - Hvorvidt flere pumper kan startes, vil være avhengig effekten på nødstrømsaggregatet i forhold til effektbehovet ved anlegget.			
C14		Vurdere utvidet prøvetaking i samråd med helsemyndighetene			
C15		Behov for informasjonstjeneste til publikum			
C16		Kontakt med E-verket - prognose for varighet av avbrudd			
*C17		Situasjonsrapport til Mattilsynet og kommunelege I			
*C18		Pressemelding utarbeides, godkjennes og sendes ut			
*C19		Møte i aksjonsledelsen gjennomføres			
*C20		Følge opp publikumshenvendelser			
D1	DEMOB.	Demobilisering			
E1	ETTER-ARBEID	Situasjonen normaliseres, normal drift gjenopprettes			
E2		Evaluering av aksjonen - evt. øvrige arbeider			

3.3.3 Aksjonsplan 12 - Langvarig svikt i leveranse fra kommunalt vannverk

Aksjonsplanen har til hensikt å beskrive beredskapsorganisasjonens oppgaver ved uønskede hendelser. Aktiviteter merket med * gjentas regelmessig så lenge aksjonen varer. Oppgavene

kvitteres (SIG) ut som:

U - Utført

V - Vurdert og ikke funnet

nødvendig IR - Ikke relevant for hendelsen

Sjekklisten inngår i følgende dokumentasjonshierarki:

1. Aksjonsplanen

2. Sjekkliste for beredskapsfunksjonen, kfr. vedlegg D4

3. Aksjonens logg, kfr. vedlegg D5-2

NR.	FASE	OPPGAVE	SIG	TID	SIGN
A1	VARSLING	Varsling av kommunal kriseledelse			
A2		Evt. varsling av: - Alarmsentral tlf. 110 som varsler brannvesenet - Politi, tlf. 112			
A3		Varsling av abonnenter			
A4		Mattilsynet og kommuneoverlege varsles			
B1	MOBILISERING	Innkalling av mannskaper og etablering av beredskapsorganisasjon			
B2		Utarbeide, beslutte og kommunisere strategi for hendelsen			
B3		Felles orientering om situasjonen			
C1	AKSJON	Status for vannforsyningssystem, høydebasseng og leveringssikkerhet avklares			
C2		Ta kontakt med <u>Skalbukilen Vannverk</u>			
C3		Ta kontakt og samarbeide med evt. Skadestedsleder			
C4		Vurdere skadeomfang og reparasjonstid			
C5		Status/prognose for vannforbruk avklares			
C6		Strategi for optimal utnyttelse av høydebasseng er valgt			
C7		Innføre restriksjoner mht. vannforbruk			
C8		Vurdere omfang av trykkløst nett, risiko for innsug av forurensninger etc.			
C9		Innføring av restriksjoner ved bruk av vannet, evt. kokepåbud			
C10		Etablere krisevannforsyning og nødvannforsyning			
C11		Evt. rekvirere nødvendig utstyr og materiell			
C12		Etablere provisorier og foreta reparasjon av brudd			
C13		Rengjøring, spyling og desinfisering av ledningsnettet			
C14		Iverksette ytterligere desinfeksjon ved vannverket eller på ledningsnettet (klorering, kfr. aksjonsplan nr 22) og måle klorrest på ledningsnettet			
C15		Vurdere utvidet prøvetaking i samråd med helsemyndighetene			
C16		Behov for informasjonstjeneste til publikum			
*C17	Situasjonsrapport til Mattilsynet og kommunelege I				
*C18	Pressemelding utarbeides, godkjennes og sendes ut				
*C19	Møte i aksjonsledelsen gjennomføres				
*C20	Følge opp publikumshenvendelser				
D1	DEMOB.	Demobilisering			
E1	ETTERARBEID	Situasjonen normaliseres, normal drift gjenopprettes			
E2		Evaluerer av aksjonen - evt. øvrige arbeider			

3.3.4 Aksjonsplan 21 - Kontaminert vann eller mistanke om dette på nettet

Aksjonsplanen har til hensikt å beskrive beredskapsorganisasjonens oppgaver ved uønskede hendelser. Aktiviteter merket med * gjentas regelmessig så lenge aksjonen varer. Oppgavene

kvitteres (SIG) ut som:

U - Utført

V - Vurdert og ikke funnet nødvendig

IR - Ikke relevant for hendelsen

Sjekklisten inngår i følgende dokumentasjonshierarki:

1. Aksjonsplanen

2. Sjekkliste for beredskapsfunksjonen, kfr. vedlegg D4

3. Aksjonens logg, kfr. vedlegg D5-2

NR.	FASE	OPPGAVE	SIG	TID	SIGN
A1	VARSLING	Evt. varsling av: - Alarmsentral tlf. 110 som varsler brannvesenet - Politi, tlf. 112			
A2		Varsling av abonnenter			
A3		Mattilsynet og kommuneoverlege varsles			
A4		Varsling av kommunal kriseledelse			
B1	MOBILISERING	Innkalling av mannskaper og etablering av beredskapsorganisasjon			
B2		Utarbeide, beslutte og kommunisere strategi for hendelsen			
B3		Felles orientering om situasjonen			
C1	AKSJON	Opprette kommunikasjon/dialog med berørte abonnent(er)			
C2		Innføring av restriksjoner ved bruk av vannet, evt. Kokepåbud			
C3		Status for vannforsyningssystem, høydebasseng og leveringssikkerhet avklares			
C4		Forsøke å klarlegge årsaken til forurensingen, stikkord: inspeksjon av stasjoner og kritiske punkter, lekkasjer/ledningsbrudd, midlertidige tilkoblinger/vannuttak, anleggsarbeider, risikoabonnenter etc.			
C5		Opprette kontakt med nødvendig faglige rådgivere			
C6		Vurdering av forurensningens mulige omfang, stikkord: tidsrom, vannforbruk, spredning på ledningsnettet etc.			
C7		Evt. begrense konsekvensene av forurensningen ved utkobling av stasjon, avstenging av deler av forsyningsområdet, etc.			
C8		Iverksette ekstraordinær prøvetaking i samråd med myndighetene og faglige rådgivere			
C9		Iverksette ytterligere desinfeksjon ved vannbehandlingsanlegget og/eller på nettet (klorering, kfr. aksjonsplan nr 22) og måle klorrest på ledningsnettet			
C10		Iverksette desinfeksjon ved basseng eller stasjon (hypokloritt)			
C11		Avklar behov for og bestem evt. ytterligere tiltak. Dette utføres i samarbeid med rådgivere. Program for tiltak utarbeides.			
C12		Alternativ forsyning/omkobling inkl. provisorisk forsyning via midlertidige løsninger etc. for eksempel ved bruk av brannvesenets utstyr			
C13		Iverksette ekstraordinær prøvetaking i samråd med myndighetene (kfr. kap. 4.4.6)			

C14		Dersom vannleveranse med redusert kvalitet er aktuelt, skal dette skje i samråd med Mattilsynet og kommunelege I			
C15		Dersom full stans i vannforsyningen er aktuelt (kfr. kap. 4.4.3): - Status for høydebasseng avklares - Vurdere behov for periodisk utkobling Iverksette nødvannforsyning (kfr. kap 4.4.7)			
C16		Behov for rengjøring og desinfeksjon av anlegg vurderes			
*C17		Behov for informasjonstjeneste for publikum			
*C18		Det utarbeides program for overvåking med prøvetaking og analyser for oppfølging/overvåking av vannkvaliteten. Dette gjøres i samarbeid med Mattilsynet, kommunelege I og/eller andre sakkyndige			
*C19		Situasjonsrapport til Mattilsynet og kommunelege I			
*C20		Pressemelding utarbeides, godkjennes og sendes ut			
*C21		Møte i aksjonsledelsen gjennomføres			
*C22		Følge opp publikumshenvendelser			
D1	DEMOB.	Demobilisering			
E1	ETTER-ARBEID	Situasjonen normaliseres, normal drift gjenoprettes			
E2		Evaluering av aksjonen - evt. øvrige arbeider			

3.3.5 Aksjonsplan 22 - Nødklorering på ledningsnett

Følgende forhold er bl.a. gjeldende i forbindelse med desinfeksjon ved bruk av hypokloritt:

- Når klor tilsettes vann, vil det raskt skje et klorforbruk som skyldes oksidasjon av ulike oksiderbare stoffer i vannet (vannets klorbehov).
- Fritt tilgjengelig klor (restkonsentrasjonen av klor etter at vannets klorbehov er mettet) er nødvendig for at klorering skal ha ønsket desinfiserende effekt.
- Inaktiveringsgraden (den desinfiserende effekten) er avhengig av klorkonsentrasjonen og kontakttiden. Den desinfiserende effekten kan vurderes ut fra produktet av disse 2 faktorene.
- Klor er ikke virksomt overfor parasitter.

Nødvendig doseringsbehov må beregnes ut fra aktuell vannmengde. Følgende forutsetninger legges til grunn:

- dosering av klor skal dekke vannets klorbehov
ved fargetall <15 - antas klorbehov ca 1,5 mg/l
(g/m³) ved fargetall 15-40 - antas klorbehov ca 2,5 mg/l (g/m³)
- det skal være et kloroverskudd på minimum 0,05 mg/l etter en halv times reaksjonstid
- ved bortfall av eller sterkt redusert hygienisk barriere må klordosen økes, slik at mengde fritt klor blir f.eks. 0,5 mg/l etter en halv time
- natriumhypokloritt (flytende form) inneholder ca 150 g klor pr. liter (ca 15%)
- kalsiumhypokloritt (fast form) inneholder ca 65-70% klor
- klordosering bør fortrinnsvis gjennomføres mengdeproporsjonalt (ved mengdemåler)
- måling av fritt tilgjengelig klor etter en halv time kan f.eks. gjøres ved at det tappes vann i en bøtte og la dette stå en halv time før måling foretas
- doseringspumpe skal ha tilstrekkelig trykk og mottrykksventil med trykk som overstiger maks. vanntrykk ved doseringspunktet

Nedenfor er det angitt typiske vannmengder med tilhørende mengder hypokloritt basert på forutsetningene ovenfor. Nødvendig mengde hypokloritt må beregnes ut fra faktisk vannforbruk og justeres i forhold til måling av restklormengde.

Vannforbruk	Mengde natriumhypokloritt		Mengde kalsiumhypokloritt	
	Fargetall <15	Fargetall 15-40	Fargetall <15	Fargetall 15-40
2 m ³ /h	0,2 dl/h	0,3 dl/h	4 g/h	7 g/h
5 m ³ /h	0,5 dl/h	0,9 dl/h	11 g/h	18 g/h
10 m ³ /h	1,0 dl/h	1,7 dl/h	22 g/h	36 g/h
20 m ³ /h	2,0 dl/h	3,4 dl/h	44 g/h	73 g/h
50 m ³ /h	5,1 dl/h	8,5 dl/h	111 g/h	182 g/h
75 m ³ /h	7,8 dl/h	12,6 dl/h	166 g/h	273 g/h
100 m ³ /h	10,3 dl/h	17,0 dl/h	221 g/h	364 g/h
150 m ³ /h	15,5 dl/h	25,4 dl/h	332 g/h	546 g/h
200 m ³ /h	20,6 dl/h	34,0 dl/h	443 g/h	728 g/h

Aksjonsplan 22 - Nødklorering på ledningsnettet forts.

Aksjonsplanen har til hensikt å beskrive beredskapsorganisasjonens oppgaver ved uønskede hendelser. Aktiviteter merket med * gjentas regelmessig så lenge aksjonen varer. Oppgavene kvitteres (SIG) ut som:

U - Utført

V - Vurdert og ikke funnet nødvendig

IR - Ikke relevant for hendelsen

Sjekklisten inngår i følgende dokumentasjonshierarki:

1. Aksjonsplanen

2. Sjekkliste for beredskapsfunksjonen, kfr. vedlegg D4

3. Aksjonens logg, kfr. vedlegg D5-2

NR.	FASE	OPPGAVE	SIG	TID	SIGN
A1	VARSLING	Varsling av kommunal kriseledelse			
A2		Varsling av abonnenter			
A3		Mattilsynet og kommuneoverlege varsles			
B1	MOBILISERING	Innkalling av mannskaper og etablering av beredskapsorganisasjon			
B2		Utarbeide, beslutte og kommunisere strategi for hendelsen			
B3		Felles orientering om situasjonen			
C1	AKSJON	Status for vannforsyningssystem, høydebasseng og leveringssikkerhet avklares			
C2		Dersom vannleveranse med redusert kvalitet er aktuelt, skal dette skje i samråd med Mattilsynet og kommunelege I			
C3		Innføring av restriksjoner ved bruk av vannet, evt. Kokepåbud			
C4		Iverksette ytterligere desinfeksjon ved vannverket (hypokloritt)			
C5		Gjøre anslag av klorbehov og doseringsmengde basert på situasjonen som har oppstått			
C6		Hypokloritt forutsettes skaffet fra vannverket, kommunal svømmehall eller leverandør.			
C7		Mobilt klordoseringsanlegg installeres på aktuelt sted (basseng, stasjon etc.)			
C8		Iverksette tapping i endeledninger for å øke utskiftingshastigheten i ledningsnettet			
C9		Måling av fritt tilgjengelig klor foretas. Dersom det ikke registreres fritt tilgjengelig klor, økes klordosen og måling gjentas. Maksimal klordosering bør ikke overstige 5 mg/l.			
C10		Det foretas jevnlig dosering av hypokloritt inntil situasjonen er normalisert.			
C11		Vurdere utvidet prøvetaking i samråd med helsemyndighetene			
C12		Behov for informasjonstjeneste for publikum			
*C13		Situasjonsrapport til Mattilsynet, kommunelege I og Fylkesmannen			
*C14	Pressemelding utarbeides, godkjennes og sendes ut				
*C15	Møte i aksjonsledelsen gjennomføres				
*C16	Følge opp publikumshenvendelser				
D1	DEMOB.	Demobilisering			
E1	ETTER-	Situasjonen normaliseres, normal drift gjenopprettes			
E2	ARBEID	Evaluerer av aksjonen - evt. øvrige arbeider			

3.3.6 Aksjonsplan 31 - Drift ved forhøyet risiko

Aksjonsplanen har til hensikt å beskrive beredskapsorganisasjonens oppgaver ved uønskede hendelser. Aktiviteter merket med * gjentas regelmessig så lenge aksjonen varer. Oppgavene kvitteres (SIG) ut som:

U - Utført

V - Vurdert og ikke funnet nødvendig

IR - Ikke relevant for hendelsen

Sjekklisten inngår i følgende dokumentasjonshierarki:

1. Aksjonsplanen

2. Sjekkliste for beredskapsfunksjonen, kfr. vedlegg D4

3. Aksjonens logg, kfr. vedlegg D5-2

NR.	FASE	OPPGAVE	SIG	TID	SIGN
A1	VARSLING	Situasjonen med forhøyet risiko er vurdert og verifisert			
A2		Varsling av politi, tlf 112			
A3		Varsling av kommunal kriseledelse			
A4		Varsling av abonnenter			
A5		Mattilsynet og kommuneoverlege varsles			
B1	MOBILISERING	Innkalling av mannskaper og etablering av beredskapsorganisasjon			
B2		Utarbeide, beslutte og kommunisere strategi for hendelsen			
B3		Behov for eksterne ressurser til inspeksjon/sikring			
B4		Felles orientering om situasjonen			
C1	AKSJON	Ekstra inspeksjon/sikring av anlegg og installasjoner			
C2		Iverksettning av ekstraordinær prøvetaking			
C3		Behov for informasjonstjeneste for publikum			
C4		Informasjon om endret trusselbilde fra Fylkesmannen evt. Andre			
C5		Varsling av sårbare abonnenter			
C6		Dersom full stans i vannforsyningen er aktuelt (kfr. kap. 4.4.3): - Status for høydebasseng avklares - Vurdere behov for periodisk utkobling Iverksette nødvannforsyning (kfr. kap 4.4.7)			
C7		Situasjonsrapport til Mattilsynet, kommunelege I og Fylkesmannen			
C8		Vurdering av hendelsens relevans i forhold til krisevannforsyning og nødvannforsyning			
C9		Møte i aksjonsledelsen gjennomføres			
C10		Mottak og vurdering/behandling av statusrapport fra innsatsteam			
C11		Pressemelding utarbeides, godkjennes og sendes ut			
C12		Følge opp publikumshenvendelser			
D1	DEMOB.	Demobilisering			
E1	ETTERARBEID	Situasjonen normaliseres, normal drift gjenopprettes			
E2		Evaluering av aksjonen - evt. øvrige arbeider			

3.3.7 Aksjonsplan 32 - Trussel eller mistanke om tilsiktet handling/sabotasje

Aksjonsplanen har til hensikt å beskrive beredskapsorganisasjonens oppgaver ved uønskede hendelser. Aktiviteter merket med * gjentas regelmessig så lenge aksjonen varer. Oppgavene

kvitteres (SIG) ut som:

U - Utført

V - Vurdert og ikke funnet nødvendig

IR - Ikke relevant for hendelsen

Sjekklisten inngår i følgende dokumentasjonshierarki:

1. Aksjonsplanen

2. Sjekkliste for beredskapsfunksjonen, kfr. vedlegg D4

3. Aksjonens logg, kfr. vedlegg D5-2

NR.	FASE	OPPGAVE	SIG	TID	SIGN
A1	VARSLING	Varsling av: - Alarmsentral tlf. 110 som varsler brannvesenet - Politi, tlf. 112 - Lege/ambulanse, tlf. 113			
A2		Varsling av kommunal kriseledelse			
A3		Varsling av abonnenter			
A4		Mattilsynet og kommuneoverlege varsles			
B1	MOBILI-	Innkalling av mannskaper og etablering av beredskapsorganisasjon			
B2		Utarbeide, beslutte og kommunisere strategi for hendelsen			
B3		Felles orientering om situasjonen			
C1	AKSJON	Politiet har det formelle ansvar for gjennomføring og koordinering av tiltak			
C2		Politiet vurderer om vannforsyningen skal stanses i samråd med Mattilsynet og kommunelege I			
C3		Evt. mottatt trussel er dokumentert ved utfylling av sjekkliste i vedlegg D6			
C4		Innføring av restriksjoner ved bruk av vannet, evt. Kokepåbud			
C5		Ekstraordinær varsling av sårbare abonnenter			
C6		Ta kontakt med og samarbeide med skadestedsleder (politi)			
C7		Behov for ressurser fra f.eks. heimevernet/sivilforsvaret til inspeksjon/sikring			
C8		Foreta inspeksjon/sikring av anlegg og installasjoner			
C9		Vurdering av mulig omfang av sabotasje			
C10		Iverksette ekstraordinær prøvetaking i samråd med myndighetene (kfr. kap. 4.3.6)			
C11		Behov for informasjonstjeneste til publikum			
C12		Utfyllende informasjon om endret trusselbilde/situasjon fra politi eller andre kilder - revidert vurdering av strategi/tiltak			
C13		Dersom full stans i vannforsyningen er aktuelt (kfr. kap. 4.4.3): - Status for høydebasseng avklares - Vurdere behov for periodisk utkobling - Iverksette nødvannforsyning (kfr. kap 4.4.7)			
C14	Situasjonsrapport til Mattilsynet, kommunelege I og Fylkesmannen				
C15	Pressemelding utarbeides, godkjennes og sendes ut				
C16	Møte i aksjonsledelsen gjennomføres				
C17	Følge opp publikumshenvendelser				
D1	DEMOB.	Demobilisering			
E1	ETTER-	Situasjonen normaliseres, normal drift gjenoprettes			
E2	ARBEID	Evaluering av aksjonen - evt. øvrige arbeider			

3.3.8 Aksjonsplan 33 - Mistanke om eller påvisning av vannbårne sykdomsutbrudd

Aksjonsplanen har til hensikt å beskrive beredskapsorganisasjonens oppgaver ved uønskede hendelser. Aktiviteter merket med * gjentas regelmessig så lenge aksjonen varer.

Oppgavene kvitteres (SIG) ut som:

U - Utført

V - Vurdert og ikke funnet nødvendig

IR - Ikke relevant for hendelsen

Sjekklisten inngår i følgende dokumentasjonshierarki:

1. Aksjonsplanen

2. Sjekkliste for beredskapsfunksjonen, kfr. vedlegg D4

3. Aksjonens logg, kfr. vedlegg D5-2

Melding om mistanke om vannbårne sykdomsutbrudd vil trolig komme fra kommunelege I.

Kommunelege I har det overordnede ansvaret i slike situasjoner med bl.a.:

- kartlegging/oversikt over omfang og konsekvenser
- varsling av abonnenter og publikum
- vurdering av umiddelbare tiltak, evt. opprette kontakt med eksterne rådgivere og myndigheter for ytterligere bistand

NR.	FASE	OPPGAVE	SIG	TID	SIGN
A1	VARSLING	Varsling av abonnenter			
A2		Mattilsynet og kommuneoverlege varsles			
A4		Varsling av kommunal kriseledelse			
B1	MOBILI-	Innkalling av mannskaper og etablering av beredskapsorganisasjon			
B2		Utarbeide, beslutte og kommunisere strategi for hendelsen			
B3		Felles orientering om situasjonen			
C1	AKSJON	Midlertidig stans i produksjon/distribusjon av vann i hele eller deler av forsyningsområdet inntil situasjonen er klarlagt			
C2		Innføring av restriksjoner ved bruk av vannet, evt. kokepåbud			
C3		Ekstraordinær varsling av sårbare abonnenter			
C4		Iverksette ytterligere desinfeksjon ved vannverket og/eller på nettet (klorering, kfr. aksjonsplan nr 22) og måle klorrest på ledningsnettet			
C5		Gjennomgang av dokumentasjon fra f.eks. siste måned (avviksmeldinger, rapporter, analyseresultater etc.)			
C6		Iverksette ekstraordinær prøvetaking i samråd med myndighetene (kfr. kap. 4.4.6)			
C7		Foreta inspeksjon/sikring av anlegg og installasjoner for å forsøke å finne årsaken til smitekilden. Aktuelle kontrollpunkter: - vannkilde/inntak/vannbehandlingsanlegg/høydebasseng - lekkasjer/brudd på ledningsnettet - spesielle former for vannuttak/midlertidige tilkoblinger - abonnenter med forhøyet risiko for forurensning/tilbakeslag - anleggsarbeider			
C8		Vurdering av forurensningens mulig omfang			
C9		Dersom delvis stans i vannforsyningen er aktuelt, iverksettes alternativ vannforsyning/nødvannforsyning (kfr. kap. 4.4.7)			
C10		Behov for informasjonstjeneste til publikum			
C11		Situasjonsrapport til helsemyndighetene			
C12		Pressemelding utarbeides, godkjennes og sendes ut			
C13		Møte i aksjonsledelsen gjennomføres			
C14		Følge opp publikumshenvendelser			

D1	DEMOB.	Demobilisering			
E1	ETTER-	Situasjonen normaliseres, normal drift gjenopprettes			
E2	ARBEID	Evaluering av aksjonen - evt. øvrige arbeider			

3.3.9 Aksjonsplan 41 - Nødvannforsyning

Aksjonsplanen har til hensikt å beskrive beredskapsorganisasjonens oppgaver ved uønskede hendelser. Aktiviteter merket med * gjentas regelmessig så lenge aksjonen varer. Oppgavene kvitteres (SIG) ut som:

- U - Utført
- V - Vurdert og ikke funnet nødvendig
- IR - Ikke relevant for hendelsen

Sjekklisten inngår i følgende dokumentasjonshierarki:

1. **Aksjonsplanen**
2. Sjekkliste for beredskapsfunksjonen, kfr. vedlegg D4
3. Aksjonens logg, kfr. vedlegg D5-2

NR.	FASE	OPPGAVE	SIG	TID	SIGN
A1	VARSLING	Evt. varsling av: - Alarmsentral tlf. 110 som varsler brannvesenet - Politi, tlf. 112			
A2		Varsling av kommunal kriseledelse			
A3		Varsling av abonnenter			
A4		Mattilsynet og kommuneoverlege varsles			
B1	MOBILI-	Innkalling av mannskaper og etablering av beredskapsorganisasjon			
B2		Utarbeide, beslutte og kommunisere strategi for hendelsen			
B3		Behov for eksterne ressurser til sikring av vannposter/installasjoner			
B4		Felles orientering om situasjonen			
C1	AKSJON	Status for vannforsyningsystem, høydebasseng og leveringssikkerhet avklares			
C2		Vurdere, beslutte og kommunisere opplegg for nødvannforsyning (kfr. kap. 4.4.7)kepåbud			
C3		Ta kontakt med sårbare abonnenter - tid, sted, mengde for levering avklares			
C4		Rekvirere nødvendig utstyr og materiell fra brannvesenet og evt. Andre			
C5		Klargjøring, rengjøring og desinfisering av tanker og materiell			
C6		Opprettelse av vannposter og bemanning av disse			
C7		Iverksette nødvannforsyning iht. valgt opplegg			
C8		Behov for informasjonstjeneste til publikum			
C9		Situasjonsrapport til Mattilsynet og kommunelege I			
C10		Mottak og vurdering av statusrapport fra innsatsteam			
C11		Pressemelding utarbeides, godkjennes og sendes ut			
C12		Møte i aksjonsledelsen gjennomfør			
C13		Følge opp publikumshenvendelser			
D1	DEMOB.	Demobilisering			
E1	ETTER-ARBEID	Situasjonen normaliseres, normal drift gjenopprettes			
E2		Evaluering av aksjonen - evt. øvrige arbeider			

3.3.10 Aksjonsplan 42 - Krisevannforsyning

Krisevannsforsyning fra Glomma, Flisa elv eller Baksjøen.

Aksjonsplanen har til hensikt å beskrive beredskapsorganisasjonens oppgaver ved uønskede hendelser. Aktiviteter merket med * gjentas regelmessig så lenge aksjonen varer. Oppgavene kvitteres (SIG) ut som:

U - Utført

V - Vurdert og ikke funnet nødvendig

IR - Ikke relevant for hendelsen

Sjekklisten inngår i følgende dokumentasjonshierarki:

1. Aksjonsplanen

2. Sjekkliste for beredskapsfunksjonen, kfr. vedlegg D4

3. Aksjonens logg, kfr. vedlegg D5-2

NR.	FASE	OPPGAVE	SIG	TID	SIGN
A1	VARSLING	Evt. varsling av: - Alarmsentral tlf. 110 som varsler brannvesenet - Politi, tlf. 112			
A2		Varsling av kommunal kriseledelse			
A3		Varsling av abonnenter			
A4		Mattilsynet og kommuneoverlege varsles			
B1	MOBILISERING	Innkalling av mannskaper og etablering av beredskapsorganisasjon			
B2		Utarbeide, beslutte og kommunisere strategi for hendelsen			
B3		Felles orientering om situasjonen			
C1	AKSJON	Krisevann fra Glomma, Flisa elv eller Baksjøen.			
C2					
C3					
C4					
C5					
C6					
C7					
C8					
C9					
C10					
C11					
C12					
C13					
*C14			Situasjonsrapport til Mattilsynet og kommunelege I		
*C15		Pressemelding utarbeides, godkjennes og sendes ut			
*C16		Møte i aksjonsledelsen gjennomføres			
*C17		Følge opp publikumshenvendelser			
D1	DEMOB.	Demobilisering			
E1	ETTER-	Situasjonen normaliseres, normal drift gjenopprettes			
E2	ARBEID	Evaluering av aksjonen - evt. øvrige arbeider			

4 ADMINISTRATIV DEL

4.1 FORUTSETNINGER

4.1.1 Overordnede forutsetninger

Åsnes kommunale vannverk forsyner se sentrale områdene i Åsnes slik som Flisa, Kjellmyra, Sønsterud, Arneberg og Hof samt en del spredt bebyggelse. I 2014 er om lag 2000 abonnenter fordelt på husstander, næringsliv og offentlige bygg. Dette utgjør om lag 4000 personer ved en normal driftssituasjon. Ved større arrangement, eks Solørmartn, kan antall personer som benytter seg av kommunens vannforsyning øke betraktelig. Med dagens forbruk og lekkasjer leverer vannverket ca. 1100 m³/døgn.

Kilde

Vannverket har en grunnvannskilde, Søkkediet, som hovedkilde. Grunnvannet mates ved infiltrasjon fra vassdrag. Nedbørsfeltet er båndlagt med klausuler for å beskytte mot forurensning, og sone 0 er inngjerdet med viltgjerde, høyde 2,45 meter. Alle grunnvannsbrønner er sikret med låsbare lokk. Alarm er installert i vannverkshuset.

Teknisk beskrivelse

Vannverket består av 3 brønner i løsmasser, som til sammen kan levere 220 m³/time. Vannet pH-justeres med lut, og pumpes via 3 pumper ut på forsyningsnettet fra 2 stk rentvannsbasseng på til sammen 144 m³. Anlegget har klor i reserve.

Ledningsnettet strekker seg fra Søkkediet til Sønsterud, videre til lukket høydebasseng på ca. 1600 m³ i Kjølaberget og til Austadkrysset. Fra Austadkrysset i Hof går hovedledningen vestover langs FV434 til Hof, Kvisler og Sparbymoene. Strekket inkluderer kryssing av Glomma ved Arneberg bru

Nivå i høydebasseng er tilnærmet konstant oppfylt hver morgen.

Vannverket har nødstrømsaggregat som startes manuelt ved behov. Aggregatet gir strøm til en brønnpumpe, en liten renvannspumpe samt belysning. Maks produksjonskapasitet ved denne løsningen er 50kbn/t.

Trykkøkingsstasjoner: Kjølen og Bashammeren.

Det er ensidig forsyning fra det kommunale vannverkets anlegg på Søkkediet.

Forsyningen betraktes likevel som en stabil og god vannforsyning pga:

- det er bassengkapasitet for ca 1,5 døgnns forbruk i forsyningsområdet
- ledningsbrudd vil vanligvis repareres innenfor et døgn
- vannbehandlingsanlegget ved Søkkediet har tilgjengelig eget nødstrømsaggregat

Reservevann

Reservevannsforsyning fra Skalbukilen vannverk ble etablert i 2014.

Krisevann

Som krisevannkilde finnes flere i umiddelbar nærhet til det kommunale transportsystem

for vann; Glomma, Baksjøen, Flisa elv. Det vil være situasjonsavhengig hvilken krisevannkilde som benyttes.

4.1.2 Risikobildet

ROS-analysen gir en fremstilling av risiko for tap av verdier knyttet til vannkvalitet, avbrudd i vannforsyningen, omdømme og økonomiske konsekvenser for kommunal vannforsyning. Analysen identifiserer behov for risikoreduserende tiltak.

Risiko relateres til uønskede hendelser. Det er derfor knyttet usikkerhet til både om hendelsen inntreffer (sannsynlighet) og omfanget (konsekvens) av hendelsen dersom den har inntruffet.

I vurderingen plasseres hendelsen inn i et diagram bestemt av sannsynlighet og konsekvens, der det finnes tre soner som representerer akseptkriterier for tiltak:

Grønn sone Lav risiko, akseptabel risiko risikoreduserende tiltak er normalt ikke nødvendig

Gul sone Middels risiko, akseptabel risiko, men risikoreduserende tiltak bør vurderes

Rød sone Høy risiko, uakseptabel risiko - risikoreduserende tiltak er nødvendig

SANNSYNLIGHET	KONSEKVENNS			
	K1 - Liten	K2 - Middels	K3 - Stor	K4 - Svært stor
S4 - Svært stor	Grønn	Gul	Rød	Rød
S3 - Stor	Grønn	Gul	Rød	Rød
S2 - Middels	Grønn	Grønn	Gul	Rød
S1 - Liten	Grønn	Grønn	Grønn	Gul

Den kommunale vannforsyningen er delt inn i følgende delobjekter

- Vannkilde/nedbørfelt
- Råvannsinntak og vannbehandling
- Transportsystem (overføringsledninger/distribusjonsledninger)
- Pumpestasjoner – (trykkøkning/trykkreduksjon)
- Høydebasseng
- Reservedeler og lagerhold
- Drift/overvåkning (IT-systemer)
- Administrasjon og drift (inkl. krisehåndtering)

Totalt 8 uønskede hendelser (UH) er vurdert. ROS-analysen viser at virksomhetens risiko samlet sett er akseptabel, men at fokus på risikostyring er nødvendig. Det er videre identifisert totalt 9 representative dimensjonerende hendelser med svært lav sannsynlighet, men med svært stor konsekvens som håndteres i beredskapsplanen (aksjonsplaner), jfr kap. 3.3.1.

Generelt fremstår kommunal vannforsyning i Åsnes kommune som moderat sårbar overfor uønskede hendelser.

Det er installert nødstrømsaggregat ved det kommunale vannverket slik at vannforsyningen kan opprettholdes dersom kraftforsyningen svikter. Store deler av forsyningsområdet kan forsynes ved gravitasjon.

Viktige tiltak for å styre risiko under daglig drift:

1. **VARSLING:** Gemini Varsling benyttes ved hendelser som kan påvirke mange abonnenter i vannforsyningen. Holdningsskapende tiltak og tett dialog med øvrige beredskapsaktører i samfunnet sikrer at uønskede hendelser, eller tilløp til hendelser nær,- eller med avrenning til-, vannverkinstallasjoner oppdages og varsles umiddelbart til Åsnes kommune. Det er utarbeidet oversikt over sårbare abonnenter som er lagt inn i Gemini Varsling.
2. **ENDRING AV RISIKOBILDE:** En løpende vurdering av risikobildet vil gjøre det mulig å iverksette tiltak i situasjoner som gir økt sannsynlighet for uønskede hendelser,
- f.eks. ekstreme værforhold, brist på overføringskapasitet til høydebasseng, uro i samfunnet (streik mv).
3. **TIDSVINDUER:** Bevisstgjøring og optimal utnyttelse av de tidsvinduer som gir handlingsrom for strakstiltak, f.eks. antall minutter fra vann produseres/behandles ved kilden til det er fremme hos et større antall abonnenter, høydebassengenes om lag 24 timers leveransekapasitet osv. Optimale valg av beredskapstiltak innenfor slike tidsvinduer bør legges til grunn ved utarbeidelse av beredskapsplanen.

4.1.3 Tiltak for å bedre beredskapen

Tiltak for å bedre beredskapen er delt i to ulike typer:

- sannsynlighetsreduserende tiltak (forebyggende)
- konsekvensreduserende tiltak (beredskap)

Nedenfor er det angitt tiltak som allerede er gjennomført samt nye tiltak.

Følgende tiltak er gjennomført:

FOREBYGGENDE TILTAK	BEREDSKAPSTILTAK
<ul style="list-style-type: none">- Driftskontrollanlegg, alarmer og vaktordning- Generelt god bassengdekning i forsyningsområdet (ca 1,5 døgn midlere vannforbruk)- Oversikt over sårbare abonnenter og risikoabonnenter. Ligger som fast meldingsmottaker i Gemini Varsling	<ul style="list-style-type: none">- Nødstrømsaggregat ved Søkkediet (vannbehandlingsanlegg)- 1 stk vanntank (5 m³) for distribusjon av nødvann (brannvesen – tankbil)- Sårbare og risikoabonnenter varsel ved ledningsbrudd mm.

Følgende tiltak forutsettes gjennomført:

FOREBYGGENDE TILTAK	BEREDSKAPSTILTAK
<ul style="list-style-type: none">- Systematisk oppfølging mht. hygienisk sikkerhet for vannkvalitet i ledningsnettet med bl.a. nærmere kartlegging av risikoabonnenter og evt. gjennomføre tiltak mot tilbakestrømning- Etablere større sikkerhet i forsyningsområdet ved ringforsyning- Etablere adgangskontroll/innbruddsalarm ved vannverk og høydebasseng samt foreta gjennomgang av sårbare punkter	<ul style="list-style-type: none">- Anskaffelse av mobilt nødstrømsaggregat for større pumpestasjoner- Etablere reservevannforsyning- Etablere krisevannforsyning

Oversikt over forebyggende tiltak koordineres med gjennomføring i henhold til «Hovedplan for vann og avløp»

4.2 KOMMUNALE MÅLSETTINGER, GRENSESNIITT MOT ANNEN BEREDSKAP

4.2.1 Kommunale målsettinger

Det er vedtatt følgende hovedmål for beredskap innenfor kommunal vannforsyning:

Åsnes kommune skal:

- **Opprettholde en helsemessig betryggende vannforsyning med tilstrekkelig kapasitet samt forebygge større skader og uønskede hendelser**
- **Begrense skade på liv og eiendom som følge av svikt ved tekniske anlegg**

For å oppfylle hovedmålsettingen er det definert delmål som angitt nedenfor

Nr.	Beskrivelse av målsettinger	Kommentarer
1	Opprettholde en helsemessig og betryggende vannforsyning med tilstrekkelig kapasitet samt forebygge større skader og uønskede hendelser.	
1.1	Risiko og sårbarhet forbundet med kommunal vannforsyning skal kartlegges gjennom en egen ROS- analyse	ROS-analysen skal revideres regelmessig, min. hvert 4. år
1.2	Tekniske anlegg skal ha solid utførelse og tåle belastninger utover normal driftssituasjon.	
1.3	Krisehåndteringen skal være basert på avklarte planer, rutiner, instruksjer, retningslinjer og ansvarsforhold som skal være oppdaterte til en hver tid.	Planer og dokumenter skal revideres min hvert 4. år
1.4	Evt. hendelser skal varsles så raskt som mulig og aksjonsplaner iverksettes når dette er nødvendig.	
1.5	Aktuelt beredskapsmateriell skal forefinnes på lager og være inntakt til en hver tid.	
1.6	Nødvendig samband skal være operativt til en hver tid.	Dette inkluderer både ordinært samband og nødsamband
1.7	Mannskapene skal ha nødvendig kunnskap og trening i krisehåndtering. Det skal gjennomføres regelmessige beredskapsøvelser.	Omfang og hyppighet av beredskapsøvelser er angitt i kap. 4.3.4
2	Begrense skade på liv og eiendom som følge av svikt ved tekniske anlegg Ved uønskede hendelser, skal skadeomfanget avgrenses og krisen skal bringes til opphør så snart som mulig	
2.1	Vannforsyningen skal holdes på et akseptabelt kvalitativt og kapasitetsmessig nivå, inntil normal drift igjen er etablert. Provisoriske løsninger, krisevannforsyning og nødvannforsyning skal vurderes fortløpende.	
2.2	Ved avbrudd over 8 timer, skal kommunen tilby befolkningen å hente vann ved bestemte tappesteder.	Opplegg for nødvannforsyning er beskrevet i kap. 4.4.7
2.3	Nødvannforsyning for sårbare abonnenter skal være etablert innen 6 timer etter at beslutning er tatt. Nødvannforsyning for øvrige abonnenter skal være etablert innen 12 timer etter at beslutning er tatt.	
2.4	Tiltak skal velges ut fra et behov for størst mulig risikoreduksjon for mennesker, miljø og samfunnsverdier	
2.5	Når risiko for mennesker er uavklart, skal beredskapstiltakene bygge på føre-var prinsippet.	

Mer detaljerte mål for aksjoner/hendelser er angitt i aksjonsplaner under kap. 3.3.

4.2.2 Grensesnitt mot annen beredskap

Grensesnitt for varsling

Åsnes kommune er avhengig av at enhver hendelse som kan påvirke vannforsyningen blir varslet. Hendelser innen nedbørsfeltet for vannkilder og i nærheten av-, eller med avrenning til-, viktige vannverksinstallasjoner må derfor varsles. Primær varslingsvei er fra skadevolder, eller den som oppdager hendelsen, til 110-sentralen og videre til Åsnes kommune. Teknisk svikt rapporteres normalt til Åsnes kommunes vakttelefon for VA.

Akutt fare for liv og helse - grensesnitt mot politiet, LRS

Tiltak mot hendelser som kan medføre akutt fare for liv og helse i befolkningen, vil bli ledet av politiet (Lokal RedningsSentral - LRS). I en slik situasjon vil Åsnes kommune bistå LRS med alle tilgjengelige ressurser.

Helse og ulemper for befolkningen - grensesnitt mot Åsnes kommune

Håndtering av ulemper ved bortfall av vann og sikring av befolkningens helse som følge av kontaminert vann, håndteres av kommuneoverlegen og Åsnes kommune. Ved større hendelser eller hendelser der vannforsyningen bare er en av flere viktige samfunnsfunksjoner som rammes, vil kommunens kriseledelse lede arbeidet.

Regionale forhold

Åsnes kommune forholder seg til Fylkesmannen i Hedmark vedrørende regionale trusler, slik som ekstremvær etc. Når kommunen trenger bistand fra offentlige ressurser som flere ønsker (regional brist på ressurser), forutsetter Åsnes kommune at Fylkesmannen vil koordinere dette.

Vannverkssystemets fysiske grensesnitt

Åsnes kommune skal kunne iverksette skadebegrensende tiltak overfor egne vannverksinstallasjoner og i områder med avrenning mot disse installasjonene i samråd med brannvesenet.

4.3 ORGANISERING OG DRIFT AV BEREDSKAPEN

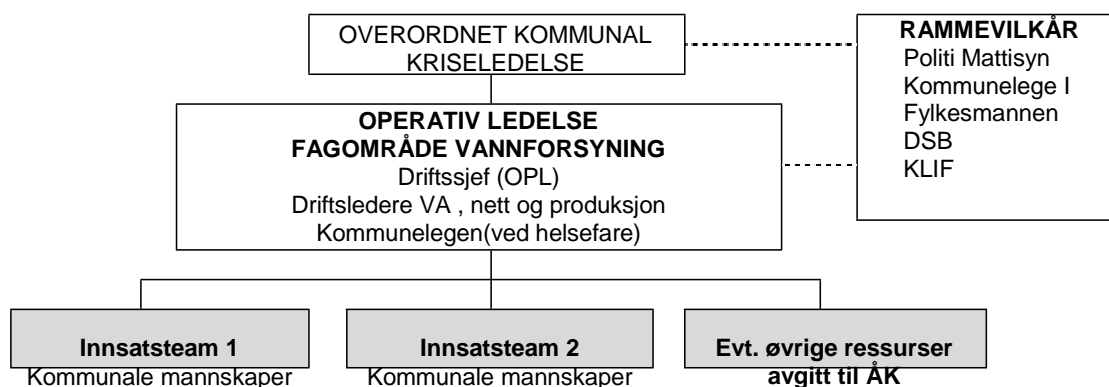
4.3.1 Beredskapsorganisasjonen

Diagrammet for beredskapsorganisasjon i Åsnes kommune viser kommandolinjer og informasjonsflyt mellom de ulike beredskapsfunksjonene.

Funksjonene er beskrevet i kapittel 4.3.2 og sjekklister er gjengitt i vedlegg

D4. Organisering av beredskapsorganisasjonen bygger på følgende forutsetninger:

- Beredskapsorganisasjonen skal sikre iverksetting av skadebegrensende tiltak i forhold til en spesifikk uønsket hendelse. Når skadebegrensende tiltak er fullført, oppløses beredskapsorganisasjonen.
- Når beredskapsorganisasjonen er etablert, vil denne også ivareta vaktordningens oppgaver.
- Beredskapsorganisasjonen skal kunne samvirke med-, eller underlegges en lokal redningssentral (LRS) under ledelse av politiet.



OPL = operativ leder

heltrukket linje = kommandolinje

stiplet linje = dialog

Beredskapsorganisasjonen skal i utgangspunktet bemannes med kommunens eget personell. Antall beredskapsfunksjoner som bemannes, avhenger av hendelsens omfang og art (kap. 3.1.1). Med ressurser avgitt til Åsnes kommune f.eks. innleide entreprenører, sivilforsvaret, konsulenter/rådgivere etc. Kommunal kriseledelse har økonomiske fullmakter.

4.3.2 Beskrivelse av beredskapsfunksjoner

Kommunal Kriseledelse

Kommunal kriseledelse er lokalisert ved rådhuset og forutsettes å ta hånd om/bistå med:

- Mobilisering/etablering av kriseledelse
- Delta i strategiske valg/beslutninger
- Sørge for økonomiske fullmakter
- Koordinere og lede kommunikasjon mot politi og helsemyndigheter
- Fungere som kontaktpunkt mot sivilforsvarets operative ledelse
- Lede arbeidet med informasjon til publikum og presse/media

Operativ ledelse (OPL)

Operativ ledelse er lokalisert ved rådhuset.

Operativ leder (OPL) er driftssjef VA eller stedfortreder og har følgende hovedoppgaver:

- Gjennomføre innkalling, varsling og mobilisering etter melding fra vakt
- Beslutte hvilke beredskapsfunksjoner som skal bemannes i hvert enkelt tilfelle
- Gjennomføre mobilisering
- Fatte beslutning om strategi i samarbeid med overordnet kommunal kriseledelse
- Påse at nødvendig opplæring/brief av eksternt personell blir gitt før de settes inn i tiltaksarbeid
- Evt. koordinere oppgavene for kommunal kriseledelse
- Iverksette tiltak basert på strategien utarbeidet i samarbeid med kommunal kriseledelse
- Ivareta HMS under aksjonen
- Planlegge og gjennomføre logistikk for beredskapspersonell
- Koordinere innsats gjennom ordre til innsatsteam og eksterne ressurser
- Holde løpende oversikt over eget og eksternt personell som er underlagt beredskapsorganisasjonen

Driftsleder VA - produksjon

Driftsleder VA produksjon, har følgende hovedoppgaver:

- Føre aksjonens hovedlogg for fagområde vannforsyning
- Vedlikeholde arkiv for alle dokumenter som genereres under aksjonen, herunder avtaler om eksterne ressurser
- Påse at aksjonsplanen følges og at sjekklister blir fulgt

Ansvar for samband

- Virksomhetsområde for brann og redning er ansvarlig for at samband er i drift

Innsatsteam

Det etableres innsatsteam som settes sammen avhengig av hendelsens art og omfang. VA-avdeling skal med egen bemanning kunne etablere 2 team, hver på 2-3 personer. Disse skal kunne settes inn i oppgaver som:

- Inspeksjoner av installasjoner for å avdekke skader og feil
- Utbedre skader og feil
- Sikring av sårbare installasjoner (sperringer, vakthold etc.)

- Lede innleide ressurser (entreprenører etc.)

4.3.3 HMS under aksjoner

Generelt

Beredskapstiltak kan innebære ekstraordinære arbeidsoppgaver og arbeid under stress. Dette kan medføre arbeidsoperasjoner som gir en forhøyet risiko for innsatspersonellet i forhold til normal drift av vannverkene.

Personellet skal gjøres kjent med sin rolle i beredskapen og hvilke risiki som kan være forbundet med oppgavene som skal utføres. Videre skal innsatspersonell gjøre seg kjent med risikoreduserende tiltak i form av personlig verneutstyr, sikkerhetsinnretninger, retningslinjer for gjennomføring av arbeidet mv. Hensikten er å styre og minimalisere risiko ved å sikre tilstrekkelig kompetanse hos involvert personell.

Ansvar

Operativ leder (OPL) har det overordnede ansvaret for HMS under aksjonen. OPL skal følge opp den praktiske ivaretagelsen av HMS samt påse at involvert personell har tilstrekkelig kompetanse. Alt personell skal være kjent med og etterlever gjeldende HMS-retningslinjer.

Forholdet til øvrige HMS-styringssystem

Alle relevante HMS tiltak for drift av vannverket gjelder også under aksjoner. Verne- og sikkerhetsutstyr skal benyttes der det er påkrevd. Dette omfatter godkjente verneklær, vernesko eller støvler, hjelm, tiltak for å beskytte hud, øyne og åndedrett mv. Uønskede hendelser, farlige handlinger og farlige forhold under aksjoner skal rapporteres og håndteres i henhold til IK-perm/system.

Særskilte forhold under en aksjon

Følgende forhold skal gis spesiell oppmerksomhet under aksjoner:

- Normalt skal beredskapsarbeid utføres i team på minimum to personer. Ved arbeid alene skal særskilte kommunikasjonsrutiner etableres.
- Hensiktsmessig verneutstyr skal benyttes.
- Informasjon om helse- og miljøfarlige kjemikalier som er involvert i aksjonen skal innhentes og gjøres kjent for innsatspersonellet.
- Unngå hudkontakt med- og innånding av helsefarlige kjemikalier. Dette omfatter også vann, masser eller utstyr hvor det er mistanke om forurensning.
- Personlig flyteutstyr skal benyttes av personell som arbeider i båt eller ved innsjø/sjø.

Innsatspersonell har en individuell rett og et individuelt ansvar for å stanse sitt arbeid dersom HMS ikke kan ivaretas på en forsvarlig måte på grunn av de rådende forholdene under aksjonen.

4.3.4 Opplæring og øvelser

Generelt

Opplæring og øvelser skal sikre at beredskapen vedlikeholdes og videreutvikles.

Opplæring

Operativ leder er ansvarlig for å utarbeide årlige opplæringsplaner basert på retningslinjer i tabellen nedenfor og eventuelle tilleggsbehov. Opplæringen skal legge vekt på funksjonens ansvar, aktiviteter og ivaretagelse av HMS under aksjoner.

Tema for opplæring	Deltagere	Tidspunkt
Intern gjennomgang av beredskapsplanen herunder: ✓ Beredskapsfunksjoner ✓ Beredskapsressurser ✓ HMS underaksjoner	Nye deltagere i beredskapen	Ved inntreden i beredskapen
Opplæring og trening i bruk av	Samtlige i innsatsteam	Årlig
Kurs innenfor: Førstehjelp	Operativ ledelse Innsatsteam	Ved behov

Øvelser

Operativ leder er ansvarlig for å gjennomføre årlige beredskapsøvelser. En oversikt over gjennomførte øvelser og deltakere oppdateres fortløpende.

Tema for øvelse	Deltagere	Tidspunkt
Varslingsøvelse	Alle	Årlig
Skrivebordsøvelse	Operativ ledelse	Hvert 4 år, dersom ingen hendelser
Praktisk øvelse	Hele beredskapsorganisasjonen	Hvert 4 år

Papirøvelse og skrivebordsøvelse gjennomføres annen hver gang med 2 års mellomrom.

Aktuelle tema for øvelsene er aksjonsplaner angitt i kap. 3.3.

I tillegg kan det være aktuelt å gjennomføre felles øvelser med Skalbukilen Vannverk (som leverandør reservevann)

Hver øvelse skal etterfølges av en kritisk gjennomgang for å avdekke eventuelle behov for forbedringer innen planverk, materiell, kompetanse og øvelsesopplegg.

4.3.5 Evaluering av hendelser/aksjoner

Generelt

I etterkant av hendelser/aksjoner skal det gjennomføres en overordnet evaluering.

Målene for beredskapen vil bl.a. danne grunnlaget for en slik evaluering.

Evalueringen skal bidra til at beredskapen videreutvikles på basis av erfaring.

Operativ ledelse gjennomfører evaluering i samarbeid med kommunal kriseledelse.

Det utarbeides en kortfattet rapport av evalueringen som bl.a. danner grunnlag for opplæring av personell, revidering av beredskapsplanen etc.

Evalueringsspørsmål

Nedenfor er det angitt en del spørsmål som er ment å være til hjelp ved evaluering av hendelse/aksjoner.

1	OPPDAGELSE, VARSLING, AKSJONERING	JA	N
1.	Virket evt. tekniske installasjoner for automatisk varslings?		
1.	Ble korrekt melding om hendelsen gitt umiddelbart til rett sted i organisasjonen?		
1.	Ble beslutning om mobilisering tatt tilstrekkelig raskt?		
1.	Ble relevante tiltak iverksatt til riktig tid?		
2	INNKALLING AV PERSONELL	JA	N
2.	Ble innkalling foretatt tilstrekkelig raskt og iht. gjeldende planer?		
2.	Møtte tilstrekkelig personell opp innen rimelig tid?		
3	AVGRENSING AV SKADEN	JA	N
3.	Ble skadestedet sikret forsvarlig og uten unødig forsinkelse?		
3.	Ble det iverksatt tiltak for å begrense ytterligere skade?		
4	VARSLING - INFORMASJON	JA	N
4.	Fungerte varslings av kommunalt personell (kriseledelse etc.) tilfredsstillende?		
4.	Fungerte varslings av abonnenter som forutsatt?		
4.	Fungerte informasjon og samarbeid med media tilfredsstillende?		
5	GJENNOMFØRING AV TILTAK	JA	N
5.	Ble det avdekket behov for materiell som ikke var tilgjengelig?		
5.	Ble ressursene optimalt utnyttet til enhver tid?		
5.	Ble effekten av tiltakene som forventet?		
5.	Ble det avdekket manglende kompetanse eller kunnskap hos personellet?		
5.	Fungerte sambandet tilfredsstillende?		
5.	Ble tiltak forsinket eller forhindret av forhold utenfor kommunal kontroll?		
5.	Var bemanningen tilstrekkelig under hele aksjonen?		
6	SAMARBEID MED ANNEN BEREDSKAP, MYNDIGHETER OG MEDIA	JA	N
6.	Ble relevante myndigheter holdt løpende orientert?		
6.	Fungerte samarbeidet med annen beredskap tilfredsstillende?		

Øvrige arbeider

I tillegg til en evaluering av aksjonen, kan det være behov for bl.a. følgende arbeider:

- 1 Sammenstilling av kostnader/utarbeidelse av regnskap for aksjonen
- 2 Videre undersøkelser/kartlegging
- 3 Revisjon av beredskapsplanen
- 4 Gjennomføring av spesielle øvelser

4.4 BEREDSKAPSMETODER

4.4.1 Leveranse med redusert kvalitet

Leveranse med redusert kvalitet ut fra vannbehandlingsanlegget

Leveranse med redusert vannkvalitet vil kunne sikre at brannberedskap og livskvalitet (hygiene og sanitære forhold) kan opprettholdes til tross for at en uønsket hendelse har inntruffet. Tiltaket skal skje i tråd med §18 i drikkevannsforskriften om *Unntaksbestemmelser for vannforsyning under ekstraordinære forhold*.

Tiltaksbeskrivelse

Tiltaket leveranse med redusert kvalitet er besluttet satt i verk i ut fra gjeldende aksjonsplan. Tiltaket innebærer:

- 1 Kartlegge kvalitet på rentvann og vurdere bruksrestriksjoner.
- 2 Avklare tiltaket i samråd med helsemyndighetene og Mattilsynet.
- 3 Varsling av sårbare abonnenter og øvrige abonnenter om tiltaket.
- 4 Vurdere potensialet for ytterligere reduksjon i vannkvalitet som kan gi fremtidig full stans i forsyningen.
- 5 Vurdere behov for nødvann (tilkjørt vann) med prioritering av sårbare abonnenter.

4.4.2 Redusert leveranse

Redusert leveranse av rentvann ut fra vannbehandlingsanlegget

Redusert leveranse ut fra vannbehandlingsanleggene kan være et nødvendig tiltak for sikre opprettholdelse av akseptabel vannkvalitet til kundene. Mistanke om tilsiktet handling i deler av vannbehandlingsanlegget kan også gjøre tiltaket nødvendig, også når dette senere ikke viser seg å være reelt (føre-var hensyn).

Tiltaksbeskrivelse

Tiltaket redusert leveranse er besluttet satt i verk i ut fra gjeldende aksjonsplan. Tiltaket innebærer:

- 1 Vurdere behov for varsling av abonnenter.
- 2 Beregne tidspunkt for når normal leveranse vil bli gjenopprettet.
- 3 Beregne leveranse i forhold til faktisk forbruk, tid til høydebasseng når laveste akseptable nivå.
- 4 Vurdere behov for periodisk utkobling av abonnenter.
- 5 Vurdere om situasjonen frem i tid kan medføre full stans i forsyningen.
- 6 Vurdere behov for nødvann (tilkjørt vann) med prioritering av sårbare abonnenter.

4.4.3 Stans i leveranse

Stans leveranse av rentvann ut fra vannbehandlingsanlegget

Stans i leveranse ut fra vannbehandlingsanlegget kan være et nødvendig tiltak for sikre at vann av uønsket kvalitet ikke blir sendt ut på nettet. Ved akutt forurensning i vannbehandlingsanlegget eller i nærheten av råvanninntak/råvannledninger er tiltaket aktuelt. Brann i bygning, sabotasje - eller trussel om sabotasje - av råvanninntak, råvannledninger eller vannbehandlingsanlegg kan også gjøre beredskapstiltaket nødvendig.

Tiltaksbeskrivelse

Tiltaket stans i leveranse av rentvann ut fra vannbehandlingsanlegget blir besluttet iverksatt ut fra gjeldende aksjonsplan.

Tiltaket innebærer:

- 1 Beregne tidspunkt for når normal leveranse vil bli gjenopptatt.
- 2 Beregne tidspunkt for når høydebassengene når laveste akseptable nivå og forsyningen stanses.
- 3 Vurdere behov for varsling av kunder.
- 4 Iverksette stans i leveranse.

Stans leveranse av rentvann

Ved akutt fare for liv og helse (akutt kjemikalieforurensning av rentvann), er stengning av leveranse mot kundene et tiltak. Det samme gjelder påvist-, mistanke om-, eller trusler om sabotasje i form av kontaminert rentvann.

Tiltaket skal skje i tråd med §18 i drikkevannsforskriften om Unntaksbestemmelser for vannforsyning under ekstraordinære forhold, og i samråd med politiet (LRS) og Mattilsynet.

Tiltaksbeskrivelse

Tiltaket stans i leveranse av rentvann er besluttet satt i verk ut fra gjeldende aksjonsplan. Tiltaket innebærer:

- 1 Avklare tiltaket med helsemyndighetene, Mattilsynet og politiet.
- 2 Varsling av kundene og sårbare abonnenter.
- 3 Beregne tidspunkt for når normal leveranse vil bli gjenopptatt.
- 4 Iverksette nødvannforsyning (tilkjørt vann) med prioritering av sårbare abonnenter.

4.4.4 Sikring av installasjoner

Generelt

Sikring av installasjoner kan være et risikoreduserende tiltak ved at uønsket atkomst til viktige vannverksinstallasjoner blir forhindret. Tiltaket er aktuelt i situasjoner med forhøyet risiko for uønskede hendelser som samfunnsuro og krig, eller i situasjoner der det er behov for å verifisere installasjonenes tekniske status.

Intensivert tilsyn

Med tilsyn menes visuell besiktigelse av installasjoner for å kontrollere tekniske status og at uvedkommende ikke har tatt seg inn i installasjonen (sabotasje). Å korte ned intervallene for besiktigelse i forhold til normal drift, vil øke sannsynligheten for at uønskede tilstander oppdages raskt.

Vakthold

I perioder med betydelig forhøyet risiko for uønskede hendelser, vil permanent vakthold være et effektivt sannsynlighetsreduserende tiltak. Dette gjelder spesielt større installasjoner som vannbehandlingsanlegg, pumpestasjoner og høydebasseng.

Teknisk sikring

Med teknisk sikring menes fysiske tiltak som forhindrer eller vanskeliggjør inntrengning i installasjoner, for eksempel:

- Ekstra låsing eller alarmer
- Plombering
- Midlertidig blanding
- Inngjerding
- Merking/skilting

4.4.5 Hamstring av råvarer og reservedeler

Generelt

Hamstring er aktuelt i tilfeller der fremtidig forsyning er truet som følge av samfunnsuro, streik eller liknende. Tiltaket vil kunne redusere, eliminere eller forsinke konsekvenser.

Råvarer

Vannbehandlingen krever ingen spesielle råvarer bortsett fra hypokloritt for rengjøring og desinfeksjon. Hypokloritt leveres i kanner på 25 liter og har en begrenset lagringstid.

Reservedeler

Ved uønskede hendelser vil vannforsyningen bli gitt nødvendig prioritet.

Åsnes kommune sikrer – enten ved leveringsavtale eller ved eget reservemateriell – at det til enhver tid er tilgjengelig nødvendig materiell for kontinuerlig drift.

Drivstoff

Drivstoff til nødstrømsaggregat vil være en kritisk ressurs ved hendelser som krever nødstrøm. For å oppnå lengst mulig drift under slike hendelser bør lager av drivstoff toppes i forkant av samfunnsuro mv. Også ekstraordinært lager av drivstoff kan være aktuelt, f.eks. innleie av tankvogn posisjonert på vannverket.

Tiltak

For å oppnå lengst mulig drift med best mulig kvalitet fra kommunal vannforsyning kan følgende tiltak iverksettes:

- 1 Etterfylle lager med hypokloritt
- 2 Vurdere hendelsen med hensyn på behov for tilførsel og bruk av drivstoff til aggregater.
Etablering av ekstraordinært drivstofflager (tanktilhenger).
- 3 Tilrettelegge lager og doseringsutstyr og prøvekjøring av alternativt opplegg for desinfeksjon.

4.4.6 Overvåking av vannkvalitet

Generelt

Det gis en prinsipiell beskrivelse av konsekvensreducerende tiltak for overvåking av vannkvaliteten i kritiske situasjoner med kontaminering av drikkevannet. Tiltaket skal ivareta:

- krav om hygienisk sikkerhet iht. Drikkevannsforskriften
- at det blir gitt relevant informasjon til abonnenter og publikum

Tiltakene som er beskrevet, kommer i tillegg til ordinær rutinemessig prøvetaking. Overvåking av vannkvalitet må skje i nært samarbeid med helsemyndighetene og evt. rådgivere. For analyse av vannprøver forutsettes i utgangspunktet benyttet samme laboratorium som for ordinære vannprøver. Laboratoriet forutsettes å videreformidle evt. spesielle analyser.

HELSEMYNDIGHETER:	RÅDGIVERE:
<ul style="list-style-type: none">- Mattilsynet- Kommuneoverlegen	<ul style="list-style-type: none">- Nasjonalt folkehelseinstitutt (helsemessige)- NIVA (endringer av vannkvalitet)- Forsvarets sikkerhetstjeneste (trussel, sabotasje)

Overvåking av vannkvalitet er delt i to ulike kategorier.

Overvåking ved kontaminering der type stoff og mengde er kjent

Årsaken til kontaminering kan f.eks. være uhell knyttet til transport av farlig gods, ulike typer utslipp etc.

Aktuelle tiltak:

- 1 Fastslå helsefaren til stoffet som er sluppet ut og hvilke konsentrasjoner som er helseskadelig i drikkevann ved hjelp av HMS-datablad og dialog med helsemyndighetene
- 2 Fastslå stoffets egenskaper i vann (løselighet, egenvekt etc.)
- 3 Beregne fortykningseffekten av stoffet, tidspunkt for når stoffet kan forventes å nå inntak for råvann, evt. abonnenter og den konsentrasjon som kan forventes i vannet
- 4 Iverksette program for prøvetaking med hensyn på aktuelt stoff i samarbeid med helsemyndighetene
- 5 Vurdere tiltak for å hindre spredning av kontaminering (stans pumper, stenge ut bassenger)
- 6 Iverksette evt. aksjonsplaner
- 7 Ut fra beregninger og/eller analyser, vurdere når faren er over
- 8 Informasjon til abonnenter og publikum og stoffet, konsentrasjoner og tiltak.
Helsemyndighetene er ansvarlige for å gi en troverdig beskrivelse av situasjonen.

Overvåking ved kontaminering der type stoff og mengde er mangelfull/ikke kjent

Ved kontaminering der informasjon om stoff og mengde er mangelfull/ikke kjent, må program for prøvetaking bestemmes sammen med helsemyndighetene ut fra den aktuelle situasjonen. Aktuelle tiltak:

- 1 Utarbeide/iverksette program for prøvetaking i samarbeid med helsemyndighetene
- 2 Vurdere tiltak for å hindre spredning av kontaminering (stans pumper, stenge ut

bassenger)

- 3 Iverksette evt. aksjonsplaner
- 4 Vurdere bistand fra FFI's (Forsvarets forskningsinstitutt) laboratorium ved mistanke om terror eller sabotasjehandling
- 5 Ut fra beregninger eller analyser, utarbeide prognoser for når faren er over
- 6 Informasjon til abonnenter og publikum om stoffet, konsentrasjoner og tiltak.
Helsemyndighetene er ansvarlige for å gi en troverdig beskrivelse av situasjonen.

4.4.7 Krisevannforsyning og nødvannforsyning

Krisevannforsyning - status

Det er ikke retablert eller lagt til rette for egen/egne krisevannkild(er) ved det kommunale vannverket pr. i dag. Det er nødvendig med ulike tiltak for å legge til rette for krisevannforsyning fra fortrinnsvis: Glomma, Baksjøen eller Flisa elv

Med krisevannforsyning fra en ev flere av disse kildene vil tilnærmet hele forsyningsområdet være dekket av krisevannforsyning fra uavhengig krisevannkilde.

Nødvannforsyning

Nødvannforsyning innebærer i utgangspunktet en minimumsforsyning av vann til drikke og personlig hygiene for å sikre overlevelse og utholdenhet av sivilbefolkningen i krigs- eller krisesituasjon (kfr. kap. 2.5.2).

Det forutsettes at nødvannforsyning vil omfatte transport av drikkevann i større tanker etc. *Egne tanker og lån av tanker.*

Opplegg og omfang av nødvannforsyning vil være avhengig av situasjonen som har oppstått. Dette må vurderes i hvert enkelt tilfelle og tiltakene må tilpasses den enkelte situasjon.

Minimumsbehovet for drikkevann er i ulik faglitteratur anslått til følgende:

- **3-5 liter/person og døgn de tre første døgn etter at krisen inntraff**
- **10-15 liter/person og døgn etter tre døgn (inkl. vann til personlig hygiene etc.)**

Dette gir følgende vannbehov:

Antall abonnenter i 2014 = 2020	Vannbehov de 3 første døgn		Vannbehov etter 3 døgn (pr. døgn)	
	Vannmengde	Antall tanker medvolum 9.000 l	Vannmengde	Antall tanker med volum 9.000 l
2020 abonnenter tilsvarer ca 4000 personer	20 000 liter/døgn	ca 2 tanker/døgn	60 000 liter/døgn	ca 6 tanker/døgn

I tillegg kommer institusjoner, skoler, bedrifter etc.

Hos sårbare abonnenter forutsettes nødvannforsyning utført ved tilkobling av brannbil med pumpe og forsyning gjennom abonnentens ordinære vannledningsnett.

Mulige løsninger for nødvannforsyning

Opplegg og omfang av nødvannforsyning vil være avhengig av situasjonen som har oppstått. Dette må vurderes i hvert enkelt tilfelle og tilpasses den enkelte situasjon. Nødvannforsyning vil bl.a. omfatte et tilbud til befolkningen om å hente vann ved bestemte tappesteder. I forbindelse med nødvannforsyning skal:

- forsyningen foregå etter en angitt plan for det enkelte tilfelle
- tappeposter, vanntanker og installasjoner være sikret overfor uvedkommende med fysiske tiltak og overvåking

Følgende hovedtyper tiltak kan bl.a. være aktuelle i forbindelse med nødvannforsyning:

- Opprettholde vannforsyningen i deler av forsyningsområdet
- Transport av drikkevann fra andre områder/vannverk/nabokommuner etc.
- Henvise befolkningen til å hente vann i private brønner eller andre aktuelle vannkilder

Nødvannforsyning kan bestå av ulike løsninger enten separat eller i kombinasjon med hverandre. Det kan også være aktuelt å iverksette nødvannforsyning i kombinasjon med krisevannforsyning.

Nedenfor er det pekt på mulige aktuelle løsninger i forbindelse med nødvannforsyning:

BESKRIVELSE	KOMMENTARER
Stenge ut deler av forsyningsområdet <ul style="list-style-type: none">– Reduksjon av vannforbruket – Opprettholde drift for hovedledningene og høydebasseng, stenge ut hele eller øvrige deler av distribusjonsnettet	<p>Dette kan f.eks. bestå i å koble ut trykkøkningsstasjoner/perifere deler av forsyningsområdet samt tilby abonnentene å hente vann ved bestemte tappeposter etablert i områder med vannforsyningen inntakt.</p> <p>Befolkningen tilbys å hente vann ved tappeposter etablert langs hovedledningsnettet. I tillegg kan det være aktuelt å opprettholde forsyningen til spesielle abonnenter (institusjoner, skoler</p>
Distribuere vann ved bruk av vanntanker/tappeposter	<p>Dette omfatter etablering av tappeposter ved:</p> <ul style="list-style-type: none">• utplasserte vanntaker• tilkjøring av vann til basseng(er) og etablering av tappepost(er) på vannledningsnettet umiddelbart nedstrøms basseng• tilkjøring av vann til spesielle abonnenter (institusjoner etc.)

4.5 DISTRIBUTJONSLISTE

Hensikt

Beredskapsplanen er arkivert elektronisk. I tillegg foreligger et nummerert antall papirkopier. Oversikten nedenfor viser hvem som har fått tildelt beredskapsplanen og dermed har ansvar for å oppdatere sitt eksemplar av planen.

Intern distribusjon

Eks.	Stilling
1	VL tekniske tjenester
2	Driftssjef VA
3	Driftsleder VA – produksjon
4	Driftsleder VA – nett
5	Ordfører
6	Rådmann
7	Kommunalsjef helse
8	Brannsjef/beredskapsleder
9	Informasjonsansvarlig
1	Kommuneoverlegen
11	Driftssentral/Flisa RA
12	Vaktbil («kommandosenter»)
13	Mattilsynet, Regionkontoret Hedmark og Oppland
14	Skalbukilen vannverk

VEDLEGG D1 - PERSONELL

For oversikt over kommunens kriseledelse henvises til *Rådmannen*

Stilling	Navn	Arbeidssted	Telefon arb.	Mobil	Privatadresse	Priv Tlf

VEDLEGG D2 - BEREDSKAPSMATERIELL

TYPE MATERIELL	ANT.	LAGRINGSSTED	ANSVARLIG
AGGREGATER			
Nødstrømsaggregat Åsnes kommunale vannverk	1 stk.	Fast montert, Søkkediet vannverk	VA, driftsleder
Nødstrømsaggregater 1,5 - 3 kW	2 stk.	Flisa RA	VA, driftsleder
VANNTANKER			
Vanntanker i PVC, volum 1 m ³	1 stk	Brannstasjonen	VA
Tankbil, volum 9 m ³ med slanger og pumpeutrustning	1 stk 16 000 l	Brannstasjonen	Brannvesenet
PUMPER			
	7 stk	Flisa RA brannstasjonen	VA, brannvesenet

VEDLEGG D3 - EKSTERNE RESSURSER

Det vises til kommunens overordnede beredskapsplan.

VEDLEGG D4 - SKJEKKLISTE FOR BEREDSKAPSFUNKSJONER

D4.1 - Sjekkliste for operativ leder (OPL)

Sjekklisten har som hensikt å beskrive beredskapsfunksjonens oppgaver ved de fleste uønskede hendelser og er et personlig hjelpemiddel. Oppgavene kvitteres (SIG) ut som:

U - Utført

V - Vurdert og ikke funnet nødvendig

IR - Ikke relevant for hendelsen

Sjekklisten inngår i følgende dokumentasjonshierarki:

- 1 Aksjonsplanen, kfr. kap. 3.4
- 2 **Sjekkliste for beredskapsfunksjonen**
- 3 Aksjonens logg, kfr. vedlegg D5-2

NR.	FASE	OPPGAVE	SIG	TID	SIGN
A1	VARSLING	Motta varsel fra vakt og vurdere behov for beredskapsmobilisering			
A2		Dersom akutt fare for liv og helse - etablere kontakt med politiet			
A3		Beslutte omfanget av innkalling og mobilisering i samråd med vakt			
A4		Foreta evt. verifisere at eksternt varslings er utført			
A5		Forflytting til aksjonssentral og tilordning av personell til beredskapsfunksjoner			
B1	MOBILISERING	Valg av aksjonsplan (med evt. tilpasning) og strategi evt. i samarbeid med kommunal kriseledelse			
B2		Tilordning av personer til beredskapsfunksjoner			
B3		Lede felles orientering om hendelsen og situasjonen			
B4		Påse registrering av alle kommunikasjonsmidler			
B5		Påse at hovedlogg blir etablert			
B6		Lage rutiner for rapportering fra innsatsteam			
C1	AKSJON	Påse at det blir etablert kontakt med myndigheter evt. i samarbeid med kommunal kriseledelse			
C2		Velge informasjonsstrategi, herunder behov for umiddelbar informasjon til media eller pressemeldingerr			
C3		Godkjenne pressemeldinger			
C4		Vurdere ressursbehov, herunder eksterne ressurser			
C5		Tildele og koordinere oppgaver til innsatsteam herunder logistikk (transport, mat materiell)			
C6		Iverksette aktuelle tiltak			
C7		Påse at nødvendig opplæring/brief av eksternt personell blir gitt før de settes inn i tiltaksarbeid			
C8		Koordinere innsats og holde løpende oversikt over personell herunder behov for avløsning av mannskaper			
C9		Lede aksjonsledelsesmøter og beslutte hyppighet av møtene med agenda: status for aksjonen, strategi og nye tiltak, ressursbehov			
C10		Evt. regelmessig oppdatering av kommunal kriseledelse			
D1	DEMOB.	Vurdere demobilisering evt. sammen med kommunal kriseledelse			
D2		Iverksette evaluering			

VEDLEGG D4 - SKJEKKLISTE FOR BEREDSKAPSFUNKSJONER

D4.2 - Sjekkliste for innsatsteam

Sjekklisten har som hensikt å beskrive beredskapsfunksjonens oppgaver ved de fleste uønskede hendelser og er et personlig hjelpemiddel. Oppgavene kvitteres (SIG) ut som:

U - Utført

V - Vurdert og ikke funnet nødvendig

IR - Ikke relevant for hendelsen

Sjekklisten inngår i følgende dokumentasjonshierarki:

- 1 Aksjonsplanen, kfr. kap. 3.4
- 2 **Sjekkliste for beredskapsfunksjonen**
- 3 Aksjonens logg, kfr. vedlegg D5-2

NR.	FASE	OPPGAVE	SIG	TID	SIGN
A1	VARSLING	Motta varsel og beskjed om innkalling			
A2		Forflytting til aksjonssentral - husk mobiltelefon, bekledning, verneutstyr, kjøretøy/drivstoff			
B1	MOBILISERING	Delta på felles orientering om situasjonen, brief og tilordning av personell til beredskapsfunksjoner			
B2		Påse at eget kommunikasjonsutstyr blir registrert i aksjonssentralen			
B3		Motta beskjed om kommunikasjonsrutiner mellom innsatsteamet og aksjonssentralen			
B4		Motta bekreftelse på egen beredskapsfunksjon samt ordre om oppgave fra beredskapsledelsen			
C1	AKSJON	Personlig sikkerhetsvurdering i forkant av arbeidsoppgavene			
C2		Vurdere behov for bistand i gjennomføring av egne oppgaver			
C3		Evt. melde inn behov for ekstra ressurser (interne og eksterne) til teamleder/beredskapsledelse			
C4		Sikring av arbeidssted for uvedkommende, vurdere behov for vakthold			
C5		Gi statusrapport til teamleder/beredskapsledelse til avtalt tid			
C6		Melde inn behov for avløsning til teamleder/beredskapsledelse			
D1	DEMOB.	Motta melding om demobilisering, rydde/sikre/normalisere skadested			
D2		Delta i evaluering av aksjonen			

VEDLEGG D5 - MALER

D5.1 - Mal for aksjonsplan

Aksjonsplanen har til hensikt å beskrive beredskapsorganisasjonens oppgaver ved uønskede hendelser. Aktiviteter merket med * gjentas regelmessig så lenge aksjonen varer. Oppgavene kvitteres (SIG) ut som:

U - Utført

V - Vurdert og ikke funnet nødvendig

IR - Ikke relevant for hendelsen

Sjekklisten inngår i følgende dokumentasjonshierarki:

1. **Aksjonsplanen**
2. Sjekkliste for beredskapsfunksjonen, kfr. D1
3. Aksjonens logg, kfr. D2

NR.	FASE	OPPGAVE	SIG	TID	SIGN	
A1		Evt. varsling av: - Alarmsentral tlf. 110 som varsler brannvesenet - Politi, tlf. 112 - Kommuneoverlege e-post: kommunelegen@grue.kommune.no				
A2		Varsling av abonnenter				
A3		Mattilsynet og kommuneoverlege varsles				
B1	MOBILI- SERING	Innkalling av mannskaper og etablering av beredskapsorganisasjon				
B2		Utarbeide, beslutte og kommunisere strategi for hendelsen				
B3		Felles orientering om situasjonen				
C1	AKSJON					
C2						
C3						
C4						
C5						
C6						
C7						
C8						
C9						
C10						
C11						
C12			Situasjonsrapport til Mattilsynet og kommunelege I			
C13			Pressemelding utarbeides, godkjennes og sendes ut			
C14			Møte i aksjonsledelsen gjennomføres			
C15			Følge opp publikumshenvendelser			
D1	DEMOB.	Demobilisering				
E1	ETTER- ARBEID	Situasjonen normaliseres, normal drift gjenoprettes				
E2		Evaluering av aksjonen - evt. øvrige arbeider				

VEDLEGG D5 - MALER

D5.3 - Mal for varsling av abonnenter

Det er bl.a. iht. drikkevannsforskriften gitt pålegg om informasjon ved kritiske hendelser i forbindelse med vannforsyningen (forurensning, avbrudd i forsyningen etc.). I slike situasjoner er det viktig å informere så tidlig som mulig og gi korrekt informasjon. Hvilke informasjon som skal gis, vil være avhengig av den situasjonen som har oppstått og hvilke konsekvenser dette får for abonnentene og publikum. I tillegg må det vurderes hvilken informasjonskanal som skal benyttes for å informere abonnenter/allmennheten (Gemini Varsling, radio/avis/post/sms/e-post etc.).

Det er viktig at meldingene tilpasses hver enkelt situasjon. Dette må gjøres i fellesskap av følgende personell:

- Hovedansvarlig ved den enkelte beredskapssituasjon
- VA-teknisk sakkyndig
- Medisinskfaglig sakkyndig (kommunelege og mattilsyn)

Det er svært viktig at alle parter deltar i arbeidet med å utforme meldinger slik at disse gir korrekt og nøyaktig informasjon.

Nedenfor er det angitt en disposisjon for hva en slik melding bør inneholde. Dette er ment brukt som et utgangspunkt for utarbeidelse av meldinger for ulike situasjoner.

OVERSKRIFT SOM ANGIR TYPE SITUASJON

MELDING OM DRIKKEVANNET FRA ÅSNES KOMMUNE.

- Kort beskrivelse av hva som har skjedd og evt. årsak til hendelsen
- Angivelse av hvilke konsekvenser dette får for den enkelte abonnent og publikum
- Angivelse av hva abonnenter og publikum skal gjøre for å beskytte liv og helse (f.eks. Vannet skal ikke benyttes til drikkevann eller matlaging uten forutgående koking. Vann til dette formål kan hentes ved følgende steder:...)
- Angivelse av hva vannet evt. kan brukes til (vask, rengjøring etc.) og evt. hvilke ulemper dette kan medføre
- Oversikt over hvilke tiltak/undersøkelser/arbeider som er iverksatt for å kartlegge omfanget av hendelsen og utbedre skadene
- Angivelse av når og hvor nærmere informasjon vil bli gitt (TV/radio/avis/post/sms/e-post/ved løpesedler/oppslag)
- Evt. angivelse av tidspunkt for når normal vannforsyning igjen er opprettet

VEDLEGG D5 - MALER**D5.4 - Mal for rapportering til myndigheter****Situasjonsrapport - uønsket hendelse****UNNTATT OFFENTLIGHET**

Til:	Mattilsynet, Regionkontoret Hedmark og Oppland	Kommune legen i Åsnes	Fylkeslegen i Hedmark	Fylkesmannen i Hedmark
Kontakt	Helge Heimstad	Terje Christiansen	Jfr. overordnet beredskapsplan	Jfr. Overordnet beredskapsplan
e-post	helge.heimstad@ mattilsynet.no	terje.christiansen@ furubolegesenter.nhn. no	Jfr. overordnet beredskapsplan	Jfr. overordnet beredskapsplan
Tlf.	62820704	62942200	Jfr. overordnet beredskapsplan	Jfr. overordnet beredskapsplan
Dato			Antall sider:	2
Blir original også sendt pr. brev			<input type="checkbox"/> JA	<input type="checkbox"/> NEI

SITUASJONSRAPPORT NR.	
FAKTA OM HENDELSEN - TILATK	Beskrivelse av hendelsen:
	Utførte umiddelbare tiltak:
	Tiltak etter forrige statusrapport:

SITUASJONSVURDERING	VURDERING AV SKADEPOTENSIAL	
	Situasjonsvurdering:	
TILTAKSPLAN	PLANLAGTE TILTAK	
	Aktivitet:	Planlagt utført:
	KONTAKT FOR MER INFORMASJON	
	Ove Johnny Dybendal Tlf. Mobil E-post: ove.johnny.dybendal@asnes.kommune.no	Neste rapport kan forventes: Sign:

VEDLEGG D6 - SJEKKLISTE FOR MOTTA AV TRUSSEL OVER TELEFON

- Vær rolig
- Vær vennlig
- Avbryt ikke
- Få vedkommende til å snakke mest mulig
- Ikke legg på, dersom du kan lese innringerens tlf. nummer skriv det ned: _____

Forsøk under samtalen - eller rett i etterkant - å besvare følgende spørsmål:

Innringer er:	<input type="checkbox"/> Mann	<input type="checkbox"/> Kvinne <input type="checkbox"/> Ung	<input type="checkbox"/> Eldre
Stemmen er:	<input type="checkbox"/> Kraftig	<input type="checkbox"/> Svak, lavmælt	
	<input type="checkbox"/> Mørk <input type="checkbox"/> Snøvlete, uklar	<input type="checkbox"/> Lys <input type="checkbox"/> Myk, tydelig	
Talen er:	<input type="checkbox"/> Hurtig <input type="checkbox"/> Ekte/naturlig <input type="checkbox"/> Stammende <input type="checkbox"/> Dannet	<input type="checkbox"/> Langsom <input type="checkbox"/> Forvrengt <input type="checkbox"/> Lespende <input type="checkbox"/> "Slang"-preget	
Dialekt:	<input type="checkbox"/> Østlandet <input type="checkbox"/> Trøndelag	<input type="checkbox"/> Vestlandet <input type="checkbox"/> Nord-Norge	<input type="checkbox"/> Sørlandet <input type="checkbox"/> Tilgjort

Utenlandsk, språk _____

Sinnstilstand:	<input type="checkbox"/> Rolig/behersket	<input type="checkbox"/> Stresset/sint	<input type="checkbox"/> Virker beruset
Bakgrunnslyder:	<input type="checkbox"/> Maskinstøy <input type="checkbox"/> Kjøpesenter	<input type="checkbox"/> Trafikk <input type="checkbox"/> Stemmer/barn	<input type="checkbox"/> Flyplass <input type="checkbox"/> Musikk

Annet, beskriv _____

Trusselen lyder (mest mulig ordrett):

Dato:
Klokkeslett:
Utfylt av:
